

TRE AV MAOISMENS IDEOLOGISKA OCH POLITISKA JUVELER:
VARIFRÅN KOMMER RIKTIGA IDÉER?
OM PRAKTIKEN
OM MOTSÄTTNINGAR

AV ORDFÖRANDE MAO TSE-TUNG

Studiecirkeln *24 september*, 2016

Omslagsbild: Rödgardister studerar Ordförande Mao Tse-tungs skrifter, 1966

TRE AV MAOISMENS IDEOLOGISKA OCH POLITISKA JUVELER

Imperialismen, i maskopi med revisionismen inför sin oförmåga att konfrontera marxismen, inför alla deras ideologiers och filosofers nederlag, dolda bakom olika namn och förklädnader: postmodernism, poststrukturalism, diskursanalys, konstruktivism, dekonstruktion etc., och i sin strävan att hålla massorna ideologiskt fjättrade och sprida den mest härskana pacifismens budskap, försöker nu mer än någonsin desperat förhindra att marxismens gedigna sanningar når massorna, eller se till så att de når dem i förvrängd form, som något som dög en gång i tiden men som nu påstås vara förlegat eller inte motsvara den nuvarande verkligheten i den "civiliserade" och "demokratiska" världen.

Verkligheten visar sig emellertid vara okuvlig, otämjbar, kristallklar och bekräftar bara marxismens gedigna sanningar och grundläggande principer. Således ser vi hur det gör sig gällande och avslöjas med större och större tydlighet och kraft att revolutionen är den historiska och politiska huvudtendensen. Att klasskampen är historiens motor, att kapitalismen och imperialismen inte är "det minst dåliga" som mänskligheten och världens folk har skapat, utan att de tvärtom är system för den ena människans utsugning av den andra, för borgarklassens utsugning av proletariatet och de obemedlade klasserna.

Dessa ideologier och filosofier försöker förgäves, tvärt emot den uppenbara verkligheten, få oss att tro att människan inte skulle kunna gå framåt varken socialt eller ekonomiskt, i byggandet av ett nytt samhälle – ett socialistiskt samhälle på väg mot det klasslösa samhället, kommunismen – d.v.s. ett samhälle utan ocker, utan pengaráknandets heliga personliga, individuella och egoistiska vinning, och att kapitalismen och imperialismen tvärtom skulle vara de behövandes välgörare, de mest filantropiska av alla system. De vill få oss att tro att det därför är nödvändigt att försvara och bevara det ekonomiska och sociala system som idag råder i världen; att så, och endast så, kommer samhället att kunna fortsätta skapa och främja denna typ av självupppoffrande, generösa och frikostiga människor som sitter på makten, som är födda och ödesbestämda att "ta hand om" de sämre gynnade: de "icke-företagsamma", som inte är födda till att lägga beslag på rikedomarna och makten.

Så backar revisionisterna upp det imperialistiska systemet; det är den värld som revisionisterna av alla slag, särskilt de som kallar sig marxister eller ibland t.o.m. maoister, inte vill förstöra. De lever och försörjer sig i sina privata förläningar och åtnjuter de fördelar som erhålls genom utsugningen av nationerna i tredje världen och av arbetarklassen i de egna länderna. Många av dessa schackrare säger att de skall göra revolution, att de skall lägga grunderna, att de skall bygga partiet eller rekonstituera det. Men deras lögner och svammel avslöjas tydligt inför massorna när man ser deras borgerliga livsstil. De säger att de fortsätter att praktisera de borgerliga sedvänjorna och bristerna eftersom bourgeoisie fortfarande existerar, men att de kommer att ändra sig när proletariatet tar makten och etablerar en ny kultur och ett nytt sätt att leva. Tills dess är det viktigaste att leva i lugn och ro med sin familj, sina föräldrar, sin flick-/pojkvän, sin fru/man etc. Klandestiniteten, det kollektiva livet, att leva med och för massorna, att underordna sig organisationen även när det ibland innebär personliga nackdelar eller felaktigheter som visar sig i byggandet av det nya och dess nya former av relationer, allt detta skall de göra "när revolutionen börjar". De skall alltså ändra sig när de själva börjar göra revolution, d.v.s. aldrig.

Det viktiga och avgörande för dem är att deras bekanta kallar dem revolutionärer, d.v.s. att man framställer sig, ser ut som och pratar som en sådan, men man lever inte av, för och med revolutionen. Då är man tryggare i sin fackförening, då kan man bli en ledare och säkert få en saftigare lön. Det viktiga är att man bidrar med sin fantastiska hjärna, sina unika idéer och sin visdom, och kan alla klassikerna utantill. Och dessutom skall man göra revolutionen "demokratiskt". Eftersom det är detta som är det viktiga, att det inte skall vara någon "diktatur", något "tyranni", utan med röstning och allas samtycke. En påstått "demokratisk" marxism och maoism, d.v.s. "demokratisk" i borgerlig mening.

Därför är det viktigt att vi beväpnar oss ideologiskt mot denna slags smörja, som sådana personer upprepar som imperialisternas eko, och att vi studerar och tillämpar dessa tre av maoismens juveler: *Varifrån kommer riktiga idéer?*, *Om praktiken* och *Om motsättningar*.

Se att de riktiga idéerna kommer från den samhällsliga praktiken: livet i produktionen, klasskampen och den vetenskapliga kunskapen.

Motsättningen, dess utveckling och kamp för att förstå hur den kan lösas. Och se speciellt uppfattningen av staten, som Lenin sade, som en motsättning och inte som en försoning av klasserna. Statens existens visar att det finns klasser som kämpar sinsemellan och att några klasser utsätter andra klasser för en ordning av utsugning och förtryck.

Praktiken såsom det enda kriteriet för sanning. Som exempel: om någon kallar sig revolutionär men inte organiserar sig i ett revolutionärt parti, om någon kallar sig marxist men inte är för det revolutionära våldet, eller ännu värre, om de kallar sig kommunister men inte är för privategendomens avskaffande och de sociala klassernas utdöende, då är de inget annat än lögnens och bluffens patriarker inför sig själva och massorna. Om de sitter fast vid moderns eller den gamla statens barm och säger att "här hemifrån skall jag göra revolutionen och jag bestämmer själv var och hur jag vill leva, i demokrati". Vi står här inför några fulländade mytomaner, narcissister eller småborgerliga anarkister.

Utan fler kommentarer uppmanar vi till att studera, tillämpa och sprida dessa lärdomar för att bryta den ideologiska isolering som den härskande klassen vill fortsätta att utsätta ungdomen för, i Sverige och i hela världen. Och vi är övertygade om att ungdomarna och folket i allmänhet, då de får tillgång till och granskar dessa magnifika dokument, kommer att göra dem till sina ständigt lästa, och att de kommer att tjäna till att beväpna våra sinnen med den kraftfulla och sanna proletära ideologin för att förändra världen, samhället och oss själva.

Studiecirkeln 24 september

Varifrån kommer riktiga idéer?

Maj 1963

Varifrån kommer riktiga idéer? Faller de från skyarna? Nej. Ligger de medfödda i hjärnan? Nej. De kommer ur den samhälleliga praktiken, och ur den allena. De kommer ur samhällelig praktik av tre slag: kampen för produktionen, klasskampen och det vetenskapliga experimentet. Det är människans samhälleliga vara som bestämmer hennes tänkande. Så snart de riktiga idéerna, som kännetecknar den framskridna klassen, förstås av massorna, förvandlas dessa idéer till en materiell kraft som förändrar samhället och förändrar världen. I sin samhälleliga praktik deltar människorna i olika slag av kamp och vinner rik erfarenhet såväl av sina framgångar som av sina misslyckanden. Oräknliga företeelser i den objektiva yttre världen återspeglas genom människans fem sinnesorgan - organen för syn, hörsel, lukt, smak och känsel - i hennes hjärna. Till en början är kunskapen sinnlig. Språnget till en begreppsbyggande kunskap, det vill säga till idéer, sker då sinnlig kunskap samlats i tillräcklig mängd. Detta är en process i vetandets utveckling. Det är det första stadiet i hela kunskapsprocessen, det stadium som för från objektiv materia till subjektivt medvetande, från tillvaro till idéer. Huruvida ens medvetande eller idéer (teorier, riktlinjer, planer eller åtgärder inberäknade) riktigt återspeglar den objektiva yttrevärldens lagar är ännu inte bevisat på detta stadium, i vilket det ännu inte är möjligt att förvissa sig om huruvida de är riktiga eller inte. Sedan kommer det andra stadiet i kunskapsprocessen, det stadium som leder från medvetande tillbaka till materia, från idéer tillbaka till tillvaro och i vilket den under första stadiet förvärvade kunskapen tillämpas i samhällelig praktik för att fastställa huruvida teorierna, riktlinjerna, planerna eller åtgärderna vinner den förväntade framgången. Allmänt talat är de som vinner framgång riktiga och de som misslyckas oriktiga, och detta gäller särskilt människans kamp med naturen.

I den samhälleliga kampen lider de krafter som representerar den framskridna klassen ibland nederlag, inte därför att deras idéer är felaktiga, utan därför att de, i avvägningen mellan de styrkor som är inbegripna i striden, tills vidare inte är så starka som reaktionens krafter. Därför blir de tillfälligt besegrade, men de kommer säkert att segra förr eller senare. Genom att prövas i praktiken gör människans kunskap ytterligare ett språng. Detta språng är viktigare än det föregående. För endast detta språng kan bevisa riktigheten eller oriktigheten i det första språnget i vetandets utveckling, det vill säga i de idéer, teorier, riktlinjer, planer eller åtgärder som utformats under återspeglandet av den objektiva yttrevärlden. Det finns inget annat sätt att pröva sannheten. Dessutom har proletariatet bara ett enda syfte med att känna världen, och det är att förändra den. Ofta kan riktig kunskap uppnås endast efter många upprepningar av den process som leder från materia till medvetande och sedan tillbaka till materia, det vill säga leder från praktik till kunskap och sedan åter till praktiken. Detta är den marxistiska kunskapsteorin, den dialektisk-materialistiska kunskapsteorin. Bland våra kamrater finns många som ännu inte begriper denna kunskapsteori. När de tillfrågas om källan till sina idéer, meningar, riktlinjer, metoder, planer och slutsatser, ordrika tal och långa artiklar, anser de frågan underlig och kan inte besvara den. Inte heller förstår de att materia kan omvandlas till medvetande och medvetande till materia och ändå hör sådana språng till vardagslivets företeelser. Det är därför nödvändigt att skola våra kamrater i den dialektisk-materialistiska kunskapsteorin, så att de kan orientera sig riktigt i sitt tänkande, bli skickliga i undersökning och studier och i att sammanfatta erfarenheter, övervinna svårigheter, begå färre misstag, utföra sitt arbete bättre och kämpa hårt för att bygga upp Kina till ett stort och kraftfullt socialistiskt land samt uppfylla vår stora internationalistiska plikt att hjälpa de breda massorna av förtryckta och exploaterade i hela världen.

Om praktiken

Om förhållandet mellan kunskap och praktik, mellan vetande och handling

Juli 1937

[Det fanns tidigare i vårt parti ett antal kamrater, som var dogmatiker och länge förkastade den kinesiska revolutionens erfarenheter. De förnekade sanningen att "marxismen är ingen dogm utan en vägledning till handling" och försökte överväldiga folk med ur sitt sammanhang lösryckta ord och fraser ur marxistiska verk. Det fanns också ett antal andra kamrater, som var empirister och under en lång period begränsade sig till sin egen fragmentariska erfarenhet, inte insåg teorins betydelse för den revolutionära praktiken och inte heller betraktade revolutionen som en helhet utan arbetade i blinda ehuru med stor flit. De felaktiga idéer som dessa två typer av kamrater och särskilt dogmatikerna hyste, tillfogade den kinesiska revolutionen väldiga förluster under åren 1931-34, och ändå kunde dogmatikerna, som förklädde sig till marxister, förvirra ett stort antal kamrater. "Om praktiken" skrevs för att från den marxistiska kunskapsteorins ståndpunkt blottlägga dogmatismens och empirismens, särskilt dogmatismens, subjektivistiska misstag i partiet. Den fick titeln "Om praktiken" därför att dess huvudvikt var lagd på att avslöja det dogmatiska slag av subjektivism, som förringar praktiken. De idéer som återfinns i denna essä framfördes av kamrat Mao Tse-tung i en föreläsning vid den Antijapanska militära och politiska högskolan i Yenan.]

Före Marx undersökte materialismen kunskapsproblemet oberoende av människans egenskap av samhällsvarelse och av hennes historiska utveckling och var därför ur stånd att förstå kunskapens beroende av den samhälleliga praktiken, dvs kunskapens beroende av produktionen och klasskampen.

Marxisterna betraktar framför allt människans produktiva verksamhet som hennes mest grundläggande praktiska verksamhet, den som är bestämmande för all hennes övriga verksamhet. Människans kunskap beror huvudsakligen av hennes verksamhet i den materiella produktionen genom vilken hon småningom kommer att förstå naturens företeelser, egenskaper och lagar och förhållandet mellan sig själv och naturen. Genom sin produktiva verksamhet kommer hon också småningom att i varierande grad förstå vissa förhållanden som råder mellan människa och människa emellan. Ingen del av denna kunskap kan förvärfvas avskilt från den produktiva verksamheten. I ett klasslöst samhälle deltar varje person såsom samhällsmedlem i gemensamma ansträngningar tillsammans med de övriga medlemmarna, träder i bestämda produktionsförhållanden till dem och producerar för att fylla människornas materiella behov. I alla klassamhällen träder medlemmarna av de olika samhällsklasserna också på skilda sätt i bestämda produktionsförhållanden och sysslar med produktion för att fylla sina materiella behov. Detta är den ursprungliga källa ur vilken den mänskliga kunskapen utvecklas.

Människans samhälleliga praktik är inte begränsad till verksamhet i produktionen utan antar många andra former - klasskamp, politisk verksamhet, vetenskaplig och konstnärlig verksamhet; kort sagt, i egenskap av samhällsvarelse deltar människan i samhällets praktiska liv på alla områden. Sålunda kommer människan att i varierande grad känna de olika förhållandena mellan människor emellan icke blott genom sitt materiella liv utan också genom sitt politiska och kulturella liv (vilka bägge är intimt förenade med det materiella livet). Av dessa andra typer av samhällelig praktik utövar särskilt klasskampen i alla dess olika former ett djupgående inflytande på den mänskliga kunskapens utveckling. I klassamhället lever en var såsom medlem av en särskild klass, och varje slag av tänkande är utan undantag stämplat med en klass' märke.

Marxisterna anser att den produktiva verksamheten i ett mänskligt samhälle utvecklas steg för steg från en lägre till en högre nivå och att följaktligen också den mänskliga kunskapen, såväl om naturen som om samhället, utvecklas steg för steg från en lägre till en högre nivå, dvs från grundare till djupare, från ensidig till mångsidig. Under en mycket lång period i historien var människornas förståelse av samhällets historia nödvändigtvis begränsad och ensidig, för det första därför att de exploaterande klassernas fördomar alltid vanställde historien, och för det andra därför att produktionens ringa omfattning begränsade människornas syn. Det var inte förrän det moderna proletariatet uppstod tillsammans med väldiga produktionskrafter (storindustri) som människan var i stånd att vinna en omfattande historisk insikt i samhällets utveckling och förvandla denna kunskap till en vetenskap, den marxistiska vetenskapen.

Marxister anser att människans samhälleliga praktik är det enda kriteriet på sanningen i hennes kunskap om yttervärlden. Vad som verkligen händer är att människans kunskap bekräftas endast då hon under den samhälleliga praktikens förlopp (i den materiella produktionen, klasskampen eller det vetenskapliga experimentet) uppnår de förväntade resultaten. Om en människa önskar ha framgång i sitt arbete, det vill säga uppnå de förväntade resultaten, måste hon bringa sina idéer i överensstämmelse med den objektiva yttre världens lagar; överensstämmer de inte med dessa, kommer hon att misslyckas i sin praktik. Efter misslyckandet drar hon sina lärdomar därav, korrigerar sina idéer för att få dem i överensstämmelse med yttervärldens lagar och kan på detta sätt vända misslyckandet till framgång. Detta är

vad som avses i ordstaven "misslyckandet är framgångens moder" och "den som faller i en grop vinner i vett". Den dialektisk-materialistiska kunskapsteorin sätter praktiken i främsta rummet, anser att den mänskliga kunskapen på intet sätt kan skiljas från praktiken och vänder sig emot alla felaktiga teorier, som förnekar praktikens vikt eller avskiljer kunskapen från praktiken. Följaktligen sade Lenin: "*Praktik står över (teoretisk) kunskap, ty dess värde ligger inte blott i dess allmängiltighet utan också i att den är en omedelbar verklighet*".[1] Den marxistiska filosofin, den dialektiska materialismen, har två framträdande kännetecken. Det ena är dess klasskaraktär: den medger öppet att den dialektiska materialismen står i proletariats tjänst. Den andra är dess inriktning på praktiken: den betonar teorins avhängighet av praktiken, framhåller att teorin är grundad på praktiken och i sin tur tjänar praktiken. Sanningshalten i varje kunskap eller teori bestäms inte av subjektiva känslor, utan av objektiva resultat i samhällelig praktik. Endast samhällelig praktik kan vara ett kriterium på sanningen. Praktiken är den främsta och grundläggande utgångspunkten i den dialektisk-materialistiska kunskapsteorin.[2]

Men hur uppstår då den mänskliga kunskapen ur praktiken och hur tjänar den i sin tur praktiken? Detta blir klart om vi betraktar den process varigenom kunskap utvecklas.

Under sin praktik ser människan att börja med endast tingen så som de ter sig, deras skilda sidor och yttre förhållanden. Tag till exempel några människor utifrån som kommer på studiebesök till Yenan. Under de första dagarna ser de dess topografi, gator och hus; de träffar en mängd människor, deltar i banketter, kvällssammankomster och massmöten, lyssnar till tal av skilda slag och läser olika dokument. Allt detta är tingens företeelser, deras skilda sidor och yttre förhållanden. Detta är det förnimmande stadiet i vetandets utveckling, sinnesförnimmelsernas och intryckens stadium. Det vill säga, alla dessa särskilda ting i Yenan påverkar sinnesorganen hos studiegruppens medlemmar, uppväcker sinnesförnimmelser och ger i deras hjärnor upphov till många intryck jämte en ungefärlig bild av de yttre förhållandena mellan dessa intryck; detta är vetandets första stadium. I detta stadium kan människan ännu inte bilda djupgående begrepp eller dra logiska slutsatser.

Allt efter som den samhälleliga praktiken fortsätter, upprepas under människans praktik många gånger de saker som ger upphov till hennes sinnesförnimmelser och intryck; därefter äger en plötslig förändring (ett språng) rum i hjärnan under kunskapsprocessen och begrepp bildas. Begreppen är inte längre tingen så som de ter sig, deras skilda sidor och yttre förhållanden; de omfattar tingens väsen, helhet och inre förhållanden. Mellan begrepp och sinnesförnimmelser består icke blott en kvantitativ utan också en kvalitativ skillnad. Då människan går vidare är hon i stånd att medels bedömning och slutledning dra logiska slutsatser. Uttrycket i *San Kuo Yen Yi*,[3] "rynka pannan och du kommer på en krigslist", eller, som det heter till vardags, "låt mig tänka över saken", hänför sig till människans användning av begrepp i hjärnan för att bilda omdömen och slutledningar. Detta är det andra stadiet i kunskapsprocessen. När medlemmarna i studiegruppen har samlat olika data och dessutom "tänkt över dessa", är de i stånd att komma till omdömet att "kommunistiska partiets politik för nationell enhetsfront mot Japan är genomgripande, ärlig och uppriktig". Efter detta omdöme kan de, om också de uppriktigt önskar enhet för att rädda nationen, gå ytterligare ett steg och dra följande slutsats: "Den nationella enhetsfronten mot Japan kan bli framgångsrik". Detta begreppets, bedömningens och slutledningens skede är det viktigare skedet i hela den process varigenom kunskap vinnes om ett ting; det är den rationella kunskapens skede. Vetandets verkliga uppgift är att genom förnimmelse nå fram till tanke, att steg för steg nå fram till insikt i de objektiva tingens inre motsättningar, deras lagar och de inre förhållandena mellan en process och en annan, det vill säga att nå fram till logisk kunskap. Jag upprepar, logisk kunskap skiljer sig från förnimmande kunskap därigenom att den förnimmande kunskapen hänför sig till tingens skilda sidor, företeelser och yttre förhållanden, medan den logiska kunskapen tar ett stort steg framåt för att fatta tingens helhet, deras väsen och inre förhållanden samt blottar de inre motsättningarna i omvärlden. Därför är logisk kunskap i stånd att fatta omvärldens utveckling i dess helhet, i de inre förhållandena mellan alla dess sidor.

Denna dialektisk-materialistiska teori om kunskapens utvecklingsprocess, som baserar sig på praktiken och går från ytan till djupet, utarbetades aldrig av någon innan marxismen uppstod. Den marxistiska materialismen löste för första gången problemet rätt och utpekade både materialistiskt och dialektiskt vetandets djupnande rörelse, den rörelse genom vilken människan i samhället under sin komplicerade och ständigt återkommande praktik i produktion och klasskamp går framåt från sinnlig kunskap till logisk kunskap. Lenin sade: "*Materiens abstraktion, en naturlags abstraktion, världets abstraktion osv, med ett ord alla vetenskapliga (riktiga, som kan tas på allvar, inte absurda) abstraktioner återspeglar naturen djupare, sannare och fullständigare*".[4] Marxismen-leninismen anser, att vart och ett av de två skedena i kunskapsprocessen har sina egna kännetecken, varvid kunskapen manifesterar sig såsom sinnlig i det lägre skedet och logisk i det högre, men att bägge är skeden i en sammanhängande kunskapsprocess. Det sinnliga och det rationella är kvalitativt olika, men är inte skilda åt, de förenas på praktikens grund. Vår praktik visar att det som uppfattas inte med ens kan förstås och att endast det som förstås kan uppfattas djupare. Förnimmelsen löser endast företeelsens problem; teorin allena kan lösa problemet om väsendet. Lösandet av bägge dessa problem kan inte i minsta mån skiljas från praktiken. Vem som helst

som vill ha kunskap om ett ting har inget annat sätt att skaffa den än genom att träda i kontakt med det, dvs genom att leva (praktisera) i dess närhet. I det feodala samhället var det omöjligt att i förväg känna det kapitalistiska samhällets lagar, ty kapitalismen hade ännu inte uppstått, all dithörande praktik saknades. Marxismen kunde bli produkten endast av det kapitalistiska samhället.

Under laissez-faire-kapitalismens tidevarv kunde Marx inte i förväg konkret känna vissa lagar, som är säregna för imperialismens tidevarv, ty imperialismen, kapitalismens sista stadium, hade ännu inte framträtt och den dithörande praktiken saknades; endast Lenin och Stalin kunde ta itu med denna uppgift. Skälet till att Marx, Engels, Lenin och Stalin kunde utarbeta sina teorier var, bortsett från deras genialitet, huvudsakligen att de personligen deltog i sin tids klasskamp och vetenskapliga experimenterande; utan denna förutsättning skulle inget geni ha lyckats. Ordstävet "den lärde känner hela världens angelägenheter fastän han aldrig går utanför sin port" var bara tomt prat i gamla tider när teknologin var outvecklad. Även om detta ordstav kan gälla i nuvarande tid av utvecklad teknologi, är det de människor som sysslar med praktiken över hela vida världen som har verklig personlig kunskap. Och det är först sedan dessa människor genom sin praktik kommer att "veta" och sedan deras kunskap via det skrivna ordet och tekniska media nått "den lärde" som han indirekt "känner hela världens angelägenheter". Om ni vill ha direkt kännedom om ett visst ting eller en viss klass av ting, måste ni personligen deltaga i den praktiska kampen för att förändra verkligheten, för att förändra detta ting eller denna klass av ting, ty endast på detta sätt kan ni komma i kontakt med dem som företeelser; endast genom personligt deltagande i den praktiska kampen för att förändra verkligheten kan ni blottlägga detta tings eller denna klass' av ting väsen och förstå dem. Detta är den väg till kunskap som varje människa faktiskt går, ehuru vissa människor, som medvetet förvränger saker, påstår motsatsen. Den löjligaste varelsen i världen är "allvetaren", som plockar upp en smula kunskap genom hörsägen och proklamerar sig såsom "världens främste auktoritet", vilket visar endast att han icke tagit ett riktigt mått på sig själv. Kunskap är en fråga om vetenskap, inte minsta grand av oärlighet eller högmod är tillåtet. Vad som krävs är avgjort raka motsatsen - ärlighet och blygsamhet.

Om ni vill förvärva kunskap, måste ni deltaga i praktiken för att förändra verkligheten. Om ni vill veta hur ett päron smakar, måste ni förändra päronet genom att själv äta det. Om ni vill lära känna atomens struktur och egenskaper, måste ni utföra fysiska och kemiska experiment för att förändra atomens tillstånd. Om ni vill lära känna revolutionens teori och metoder, måste ni deltaga i revolution. All äkta kunskaps ursprung är direkt erfarenhet. Men man kan inte ha direkt erfarenhet av allting; faktum är att det mesta av vår kunskap kommer ur indirekt erfarenhet, till exempel all kunskap om gångna tider och främmande länder. För våra förfäder eller för utlänningar var - eller är - denna kunskap en fråga om direkt erfarenhet, och denna kunskap är tillförlitlig om, under förloppet av deras direkta erfarenhet, "den vetenskapliga abstraktionens" krav, om vilka Lenin talade, blev eller blir uppfyllda och den objektiva verkligheten vetenskapligt återspeglad. Varom inte är den inte tillförlitlig. Följaktligen består en människas kunskap endast av två delar, den som kommer ur direkt erfarenhet och den som kommer ur indirekt erfarenhet. Dessutom är det, som för mig utgör indirekt erfarenhet, direkt erfarenhet för andra människor. Kunskap av alla slag är följkaktigen, såsom helhet betraktad, oskiljaktig från direkt erfarenhet. All kunskap har sitt ursprung i förnimmelse av den objektiva yttre världen genom människans fysiska sinnesorgan. Den som förnekar denna förnimmelse, förnekar den direkta erfarenheten, eller förnekar personligt deltagande i den praktik som förändrar verkligheten, är ingen materialist. Därför är "allvetaren" löjlig. Ett gammalt kinesiskt ordstav säger: "Hur kan du fånga tigerungar utan att ge dig in i tigerns håla?" Detta ordstav passar ifråga om såväl människans praktik som kunskapsteorin. Det kan inte finnas en från praktiken avskild kunskap.

För att klargöra den dialektisk-materialistiska kunskapsprocess, vilken försiggår på basis av praktiken som förändrar verkligheten - för att klargöra hur vetandet gradvis utvecklas till att bli allt djupare - ges här ytterligare några exempel. Under den första perioden av proletariats praktik, maskinkrossandets och den spontana kampens period, befann sig dess kunskap om det kapitalistiska samhället endast i vetandets förnimmande skede; det kände endast en del av de kapitalistiska företeelsernas sidor och yttre förhållanden under kapitalismen. Proletariatet var då ännu en "klass i sig". Men när proletariatet nådde det andra skedet i sin praktik, de medvetna och organiserade ekonomiska och politiska stridernas skede, var det i stånd att fatta det kapitalistiska samhällets väsen, exploateringsförhållandena mellan samhällsklasserna och sin egen historiska uppgift. Och det var i stånd till detta till följd av sin egen praktik och till följd av sin erfarenhet av långvarig kamp, vilken Marx och Engels vetenskapligt sammanfattade i hela dess mångfald för att skapa den marxistiska teorin för proletariats fostran. Det var då som proletariatet blev en "klass för sig".

På samma sätt förhåller det sig med det kinesiska folkets kunskap om imperialismen. Det första skedet var präglad av ytlig, sinnlig kunskap, vilket framgår av de förvirrade utlänningsfientliga strider, som fördes av sådana rörelser som Taipings himmelska kungarike,[5] Yi Ho Tuanrörelsen[6] och andra. Det var först under det andra skedet som det kinesiska folket nådde den rationella kunskapens skede, såg imperialismens inre och yttre motsättningar och såg det väsentliga faktum att imperialismen slutit förbund med Kinas comprador- och feodalklasser för att förtrycka och exploatera de stora massorna av det kinesiska folket. Denna kunskap daterar sig ungefär från tiden för Fjärdemajrörelsen

år 1919.[7]

Låt oss nu betrakta kriget. Om de som leder ett krig saknar erfarenhet av krig, kommer de i det inledande skedet inte att förstå de invecklade lagar som gäller för ledningen av ett visst bestämt krig (ett sådant som vårt agrarrevolutionära krig[8] under senaste decenniet). Under det inledande skedet kommer de bara att få uppleva en mängd strider och dessutom lida många nederlag. Men dessa erfarenheter (erfarenheter av vunna slag och särskilt av förlorade slag) sätter dem i stånd att fatta vad som är den röda tråden i hela kriget, nämligen detta speciella krigs lagar, att förstå dess strategi och taktik och följaktligen också att med tillförsikt leda kriget. Om i ett sådant ögonblick befälet överlämnas till en oerfaren person, måste också denne lida ett antal nederlag (vinna erfarenhet) innan han kan förstå krigets verkliga lagar.

"Jag är inte säker på att jag kan sköta det." De orden hör vi ofta när en kamrat tvekar att ta emot ett uppdrag. Varför är han osäker på sig själv? Därför att han inte har någon systematisk insikt i uppdragets innehåll och betingelser, eller därför att han haft litet eller intet att göra med sådant arbete och sålunda ingenting vet om de lagar som styr det. Efter en detaljerad analys av uppdragets natur och betingelser kommer han att känna sig säkrare på sig själv och villigt utföra det. Om han ägnar en del tid åt arbetet och vinner erfarenhet och om han är en människa, som är villig att undersöka saker utan förutfattad mening och inte en som angriper problem subjektivt, ensidigt och ytligt, kan han sedan dra slutsatser om hur han ska utföra arbetet och göra det med friskare mod. Endast de som är subjektiva, ensidiga och ytliga i sitt sätt att angripa problem börjar självbelåtet att utdela order och direktiv i samma ögonblick som de anländer till platsen, utan att ta hänsyn till betingelserna, utan att betrakta tingen i deras helhet (deras historia och deras nuvarande tillstånd som helhet) och utan att tränga in till tingens väsen (deras natur och de inre förhållandena mellan det ena tinget och det andra). Sådana människor kan inte undgå att snubbla och falla.

Sålunda ser vi att första steget i kunskapsprocessen är kontakt med objekten i den yttre världen; detta hör förnimmelstadiet till. Andra steget består i att sammanfoga de uppgifter förnimmelsen förmedlat genom att ordna och rekonstruera dem; detta hör till begreppsbildningens, bedömningens och slutledningens stadium. Endast då de av förnimmelsen förmedlade uppgifterna är mycket rikhaltiga (inte fragmentariska) och står i överensstämmelse med verkligheten (inte är illusoriska) kan de tjäna som grundval för utformningen av riktiga uppfattningar och teorier.

Här måste två viktiga ting framhållas. Det första, som redan tidigare nämnts men bör upprepas här, är att rationell kunskap beror av förnummen kunskap. Den som tror att rationell kunskap inte behöver hämtas ur sinnlig kunskap är en idealist. I filosofins historia förekommer den "rationalistiska" skolan som såsom verkligt erkänner endast förnuftet men inte erfarenheten och som tror att förnuftet allena är tillförlitligt medan förnummen erfarenhet inte är tillförlitlig. Denna skolas misstag är att den ställer saken på huvudet. Det rationella är tillförlitligt just därför att det har sin källa i sinnesförnimmelserna, i annat fall skulle det vara som ett vatten utan källa, ett träd utan rötter, subjektivt, självvalstrat och otillförlitligt. Vad följderna i kunskapsprocessen beträffar, kommer den genom förnimmelserna vunna erfarenheten främst. Vi framhäver den samhälleliga praktikens betydelse i kunskapsprocessen just därför att samhällelig praktik allena kan ge upphov till mänsklig kunskap och få människan att börja förvärva sinnlig kunskap ur den objektiva världen. För en människa som sluter ögonen, stoppar igen öronen och helt avskär sig från den objektiva världen kan det inte finnas något sådant som kunskap. Kunskap börjar med erfarenhet - detta är kunskapsteorins materialism.

Det andra är att kunskap behöver fördjupas, att kunskapens förnimmande stadium behöver utvecklas till det rationella stadiet - detta är kunskapsteorins dialektik.[9] Att tro att kunskapen kan stanna på det lägre, sinnliga stadiet och att sinnlig kunskap allena är tillförlitlig medan rationell kunskap inte är det, skulle vara att upprepa "empirismens" historiska misstag. Denna teori är falsk därför att den inte förstår att ehuru de genom sinnena varseblivna data återspeglar vissa sidor av verkligheten i den objektiva världen (jag talar här inte om den idealistiska empirismen som begränsar erfarenheten till så kallad introspektion), är dessa data endast ensidiga och ytliga, återspeglar tingen ofullständigt och återspeglar inte deras väsen. För att helt återspegla ett ting i dess helhet, att återspegla dess väsen, att återspegla dess inneboende lagar, är det nödvändigt att genom tänkande rekonstruera sinnesförnimmelsernas rikhaltiga data, rensa bort skräpet och söka fram det väsentliga, avlägsna det falska och behålla det sanna, att gå från det ena till det andra och utifrån och in, för att skapa ett system av uppfattningar och teorier - det är nödvändigt att ta språnget från sinnlig till rationell kunskap. Dylig rekonstruerad kunskap är inte tommare eller otillförlitligare. Tvärtom, det som blivit vetenskapligt rekonstruerat i kunskapsprocessen, på praktikens grund, återspeglar, såsom Lenin sade, den objektiva verkligheten djupare, riktigare och fullständigare. I motsats härtill respekterar vanliga "praktiska människor" erfarenheten men ringaktar teorin och kan därför inte ha en sammanfattande syn på en hel objektiv process, saknar en klar inriktning och ett långsiktigt perspektiv och är tillfreds med tillfälliga framgångar och glimtar av sanningen. Om sådana människor leder en revolution, kommer de att leda den in i en återvändsgränd.

Rationell kunskap är beroende av sinnlig kunskap, och sinnlig kunskap måste utvecklas till rationell kunskap - detta

är den dialektisk-materialistiska kunskapsteorin. I filosofin förstår varken "rationalism" eller "empirism" kunskapens historiska eller dialektiska natur, och ehuru var och en av dessa skolor återspeglar en sida av sanningen (här syftar jag på materialistisk, inte på idealistisk rationalism och empirism), har bägge fel i kunskapsteorin som helhet. Kunskapens dialektisk-materialistiska rörelse från det varseblivna till det rationella gäller lika väl för en mindre kunskapsprocess (till exempel, att känna en enda sak eller uppgift) som för en större (till exempel, att känna ett helt samhälle eller en revolution).

Men kunskapsprocessen slutar inte här. Om den dialektisk-materialistiska kunskapsprocessen stannade vid rationell kunskap, skulle endast halva problemet bli behandlat. Och vad den marxistiska filosofin angår endast den mindre viktiga halvan. Marxistisk filosofi anser att det viktigaste problemet är att förstå den objektiva världens lagar inte blott för att vara i stånd att förklara den, utan för att aktivt tillämpa kunskapen om dessa lagar för att förändra världen. Ur marxistisk synpunkt är teorin viktig, och dess betydelse har till fullo uttryckts i Lenins ord: "Utan en revolutionär teori kan det inte heller finnas någon revolutionär rörelse." [10] Men marxismen framhåller teorins betydelse endast och just därför att den är vägledning till handling. Om vi har en riktig teori, men endast pratar om den, stoppar in den i ett fack men inte omsätter den i praktiken, då har denna teori, hur bra den än må vara, alls ingen betydelse.

Kunskap börjar med praktik, och teoretisk kunskap förvärvas genom praktik och måste sedan återvända till praktiken. Kunskapens aktiva funktioner visar sig inte blott i det aktiva språnget från sinnlig till rationell kunskap utan - och detta är viktigare - måste yttra sig i språnget från rationell kunskap till revolutionär praktik. Den kunskap som förstår världens lagar måste åter inriktas på praktiken för att förändra världen, måste på nytt tillämpas i produktionens praktik, i den revolutionära klasskampens och den revolutionära nationella kampens praktik samt i det vetenskapliga experimentets praktik. Detta är processen för att pröva och utveckla teorin, fortsättningen på hela kunskapsprocessen. Problemet, om huruvida teorin överensstämmer med den objektiva verkligheten, blir inte och kan inte bli fullständigt löst i kunskapens ovan nämnda rörelse från det varseblivna till det rationella. Enda sättet att fullständigt lösa detta problem är att återföra den rationella kunskapen till den samhällseliga praktiken, tillämpa teorin i praktiken och se huruvida den kan uppnå de mål man avsett. Många av naturvetenskapens teorier anses sanna inte blott därför att de betraktades såsom sådana när naturvetenskapsmännen först utformade dem, utan därför att de därefter bekräftats av den vetenskapliga praktiken. Marxismen-leninismen anses likaledes vara sann inte blott därför att den ansågs vara det då den vetenskapligt formulerades av Marx, Engels, Lenin och Stalin, utan därför att den därefter har bekräftats i den revolutionära klasskampens och den revolutionära nationella kampens praktik. Den dialektiska materialismen är allmängiltig därför att det är omöjligt för någon att i sin praktik fly ut ur dess sfär. Den mänskliga kunskapens historia berättar oss att sanningen i många teorier är ofullständig och att denna ofullständighet avhjälptes genom att de prövas i praktiken. Många teorier är felaktiga, och det är genom prövning i praktiken som deras misstag rättas. Det är därför praktiken är sanningens kriterium och "Livets och praktikens synpunkt måste vara kunskapsteorins första och grundläggande synpunkt". [11] Stalin uttryckte saken väl: "Teorin blir naturligtvis meningslös, om den ej förknippas med den revolutionära praktiken, likaväl som också praktiken blir blind, om den ej låter den revolutionära teorin belysa sin väg." [12]

Är kunskapens rörelse fullbordad, när vi kommer till denna punkt? Vårt svar är: det är den och likväl är den inte det. När människor i samhället kastar sig in i praktiken för att förändra en viss objektiv process (naturlig eller samhällselig) i ett visst stadium av dess utveckling, kan de, såsom ett resultat av den objektiva processens återspeglning i deras hjärnor och genom att utöva sin medvetna dynamiska roll, föra sin kunskap framåt från det varseblivna till det rationella och skapa idéer, teorier, planer eller program som i allmänhet svarar mot lagarna för denna objektiva process. De tillämpar sedan dessa idéer, teorier, planer eller program i praktiken i samma objektiva process. Och om de kan förverkliga de mål de tänkt sig att nå, dvs om de i denna praktiska process kan förvandla eller i det stora hela förvandla dessa på förhand formulerade idéer, teorier, planer eller program till fakta, då kan kunskapens rörelse anses fullbordad vad denna särskilda process beträffar. Tag som exempel i processen för att förändra naturen genomförandet av en anläggningsplan, bekräftandet av en vetenskaplig hypotes, tillverkningen av ett verktyg eller bärgandet av en skörd, eller i processen för att förändra samhället, segern i en strejk, seger i ett krig eller uppfyllandet av en skolningsplan. Allt detta kan betraktas som förverkligande av de mål man tänkt sig. Men allmänt talat, vare sig det handlar om praktik för att förändra naturen eller för att förändra samhället, blir människors ursprungliga idéer, teorier, planer eller program sällan förverkligade utan några ändringar. Detta beror på att människor som sysslar med att förändra verkligheten vanligtvis är underkastade otaliga begränsningar. De begränsas inte blott av de bestående vetenskapliga och teknologiska betingelserna, utan också av den objektiva processens utveckling och den grad i vilken denna process har blivit uppenbar (den objektiva processens olika sidor och dess väsen har ännu inte blivit helt klarlagda). I en sådan situation blir idéerna, teorierna, planerna eller programmen vanligen ändrade delvis och ibland även helt och hållet, till följd av att oförutsedda omständigheter upptäcks under praktikens förlopp. Det vill säga, det händer att de ursprungliga idéerna, teorierna, planerna eller programmen helt eller delvis inte motsvarar verkligheten och är helt eller delvis oriktiga. I många fall måste misslyckandena upprepas många gånger innan misstag i kunskapen kan korrigeras och överensstämmelse med lagarna för den objektiva processen

uppnås, och följaktligen innan det subjektiva kan förvandlas till det objektiva eller, med andra ord, innan de väntade resultaten kan uppnås i praktiken. Men när den punkten nåtts, hur det än sker, kan den mänskliga kunskapens rörelse beträffande en viss objektiv process i ett visst stadium av dess utveckling betraktas som fullbordad.

Vad processens fortgång beträffar är den mänskliga kunskapens rörelse emellertid icke avslutad. Varje process, vare sig den försiggår i naturen eller i samhället, fortskrider och utvecklas till följd av sina inre motsättningar och kamp, och den mänskliga kunskapens rörelse bör också fortskrida och utvecklas jämsides med den. Vad sociala rörelser angår, måste sanna revolutionära ledare inte endast ha god förmåga att korrigera sina idéer, teorier, planer eller program, när såsom ovan antytts misstag upptäcks. De måste också, när en viss objektiv process redan fortskridit och övergått från ett utvecklingsstadium till ett annat, ha förmåga att få sig själva och alla sina medrevolutionärer att skrida vidare och förändras i sin subjektiva kunskap jämsides med den, det vill säga, de måste försäkra sig om att de föreslagna nya revolutionära uppgifterna och nya arbetsprogrammen motsvarar de nya förändringarna i läget. I en revolutionär period förändras läget mycket snabbt; om revolutionärernas kunskap inte snabbt förändras i överensstämmelse med det förändrade läget, kommer de att vara ur stånd att leda revolutionen till seger.

Det händer emellertid ofta att tänkandet släpar efter verkligheten; detta beror på att människans varseblivning begränsas av otaliga samhällsliga betingelser. Vi är motståndare till tjurskallar i de revolutionära leden, vilkas tänkande inte utvecklas med förändrade objektiva betingelser och historiskt har kommit till uttryck i högeropportunism. Dessa människor ser inte att motsatsernas kamp redan drivit den objektiva processen framåt medan deras kunskap stannat på det gamla stadiet. Detta är karaktäristiskt för alla tjurskallars tänkande. Deras tänkande är skilt från samhällslig praktik och de kan inte marschera i spetsen och vägleda samhällsvagnen; de lunkar efter, klagar att den går för fort och försöker dra den tillbaka eller vända den i motsatt riktning.

Vi är också motståndare till "vänster"-frasmakeri. "Vänster"-männens tänkande löper förbi ett givet stadium i den objektiva processens utveckling. En del av dem betraktar sina fantasier som sanningar, medan andra strävar att i nuet förverkliga ett ideal som kan förverkligas först i framtiden. De fjärmar sig från folkflertalets aktuella praktik och från dagens realiteter och visar sig som äventyrare i sina handlingar.

Idealism och mekanisk materialism, opportunism och äventyrspolitik kännetecknas allesammans av brytningen mellan det subjektiva och det objektiva, av kunskapens avskiljande från praktiken. Den marxist-leninistiska kunskapsteorin, kännetecknad som den är av vetenskaplig samhällslig praktik, kan inte annat än beslutsamt bekämpa dessa oriktiga ideologier. Marxisterna inser att i universums absoluta och allmänna utvecklingsprocess utvecklingen av varje särskild process är relativ och att följaktligen människans kunskap, om en särskild process i ett visst givet utvecklingsstadium, endast är en relativ sanning i den absoluta sanningens ändlösa flöde. Totalsumman av oräkneliga relativa sanningar utgör den absoluta sanningen.[13] Utvecklingen av en objektiv process är fylld av motsättningar och kamp, och detsamma är fallet med utvecklingen av den mänskliga kunskapens rörelse. Alla den objektiva världens dialektiska rörelser kan förr eller senare återspeglas i den mänskliga kunskapen. I den samhällsliga praktiken är processen av tillblivelse, utveckling och bortdöende oändlig och så förhåller det sig också med processen av tillblivelse, utveckling och bortdöende i den mänskliga kunskapen. Allt eftersom den mänskliga praktiken, vilken förändrar den objektiva verkligheten i överensstämmelse med givna idéer, teorier, planer eller program, går längre och längre framåt blir människans kunskap om den objektiva verkligheten likaledes djupare och djupare. Förändringsrörelsen i den objektiva verklighetens värld är utan slut och detsamma gäller människans kunskap om sanningen genom praktiken. Marxismen-leninismen har på intet sätt uttömt sanningen men öppnar under praktikens förlopp oavbrutet vägar till kunskap om sanningen. Vår slutsats är den konkreta historiska enheten mellan det subjektiva och det objektiva, mellan teori och praktik, mellan vetande och handling, och vi är motståndare till alla felaktiga ideologier, såväl "vänster"- som höger-, vilka avviker från den konkreta historien.

I nuvarande epok av samhällets utveckling har historien lagt den ansvarsfulla uppgiften, att riktigt lära känna och förändra samhället, på proletariatet och dess parti. Denna process, praktiken för att förändra världen, som avgörs i överensstämmelse med vetenskaplig kunskap, har redan nått ett historiskt ögonblick i världen och i Kina, ett stort ögonblick utan motstycke i mänsklighetens historia, det ögonblick då mörkret helt bannlyses ur världen och ur Kina och då världen förändras till en värld av ljus, en värld av ett slag som aldrig tidigare funnits. Proletariatets och den revolutionära folkets kamp för att förändra världen inbegriper verkställandet av följande uppgifter: att förändra den objektiva världen och på samma gång deras egen subjektiva värld - att förändra deras förmåga till kunskap och att förändra förhållandena mellan den subjektiva och den objektiva världen. En sådan förändring har redan åstadkommit på en del av klotet, i Sovjetunionen. Där driver folket denna förändringsprocess framåt. Folket i Kina och i den övriga världen håller antingen på att genomgå eller kommer att genomgå en sådan process. Och den objektiva världen som ska förändras omfattar också alla förändringens motståndare, vilka, för att bli förändrade, måste genomgå en period av tvång

innan de kan inträda i den frivilliga, medvetna förändringens stadium. Världskommunismens epok kommer att uppnås när hela mänskligheten frivilligt och medvetet förändrar sig själv och världen.

Upptäck sanningen genom praktik, och bekräfta och utveckla sanningen, återigen, genom praktik. Utgå från förnummen kunskap och utveckla den aktivt till rationell kunskap. Utgå sedan från rationell kunskap och vägled aktivt den revolutionära praktiken till att förändra både den subjektiva och den objektiva världen. Praktik, kunskap, återigen praktik och återigen kunskap. Denna form upprepar sig i oändliga cykler och med varje cykel stiger praktikens och kunskapens innehåll till en högre nivå. Detta är den dialektisk-materialistiska kunskapsteorin i dess helhet, och detta är den dialektisk-materialistiska teorin om enheten mellan kunskap och handling.

NOTER

[1] Från Lenins anteckningar om "Idén" i Hegels *Logikens vetenskap*, bok III, 3:e avsnittet. Se V. I. Lenin: "översikt över Hegels *Logikens vetenskap*" (september-december 1914), *Samlade verk*, ryska uppl., Moskva 1958, band XXXVIII, s. 205.

[2] Se "Marx om Feuerbach" (våren 1845) i bil. till F. Engels: *Ludwig Feuerbach och den klassiska tyska filosofins slut*, s. 80 o.f., samt V. I. Lenin: *Materialism och empiriokriticism* (1908, sista halvåret), *Samlade skrifter i urval*, band 18-19: I, s. 249-256.

[3] *San Kuo Yen Yi (Berättelser från tre kungadömen)* är en berömd kinesisk historisk roman av Lo Kuan-chung (omkring 1330 - 1400).

[4] Från Lenins anteckningar om "Subjektiv logik eller läran om begreppet" i Hegels *Logikens vetenskap*, bok III, 3:e avsnittet. Se V. I. Lenin: "översikt över Hegels *Logikens vetenskap*", *Samlade verk*, ryska uppl., Moskva, 1958, band XXXVIII, s. 161.

[5] Taipings himmelska kungarike var namnet på den revolutionära bonderörelse som i mitten av 1800-talet uppstod mot Chingdynastins feodala välde och nationella förtryck. I januari 1851 inledde Hung Hsiu-chuan, Yang Hsiu-ching och andra ledare ett uppror i byn Chintien i Kueipings härad i provinsen Kwangsi och proklamerade grundandet av Taipings himmelska kungarike. Deras bondearmé tågade norrut från Kwangsi och anföll och intog 1852 provinserna Hunan och Hupeh. År 1853 marscherade den genom Kiangsi och Anhwei och intog Nanking. En del av styrkorna fortsatte sedan offensiven norrut och trängde fram till närheten av Tientsin. Taipingarmén försummade emellertid att skapa fasta basområden på de orter den erövrade. Dessutom begick dess ledande grupp, sedan den upprättat sin huvudstad i Nanking, många politiska och militära fel. Därför var den ur stånd att stå emot de hårda samordnade angreppen från Chingregeringens och de brittiska, amerikanska och franska aggressorernas kontrarevolutionära styrkor, och blev slutligen besegrad 1864.

[6] Yi Ho Tuan-rörelsen var den antiimperialistiska väpnade kamp som ägde rum i norra Kina år 1900. Böndernas och hantverkarnas breda massor samt andra människor deltog i denna rörelse. De kom i förbindelse med varandra genom religiösa och andra kanaler, organiserade sig i hemliga sällskap och förde en hjältedmodig kamp mot de åtta imperialistiska makternas - Förenta staternas, Storbritanniens, Japans, Tysklands, Rysslands, Frankrikes, Italiens och Österrikes - förenade aggressionsstyrkor. Sedan de förenade aggressionsstyrkorna intagit Tientsin och Peking slogs rörelsen ned med obeskrivlig grymhet.

[7] Fjärdemajrörelsen var en antiimperialistisk och antifeodal revolutionär rörelse som började den 4 maj 1919. Under första halvåret 1919 möttes segrarna i första världskriget, dvs Storbritannien, Frankrike, Förenta staterna, Japan, Italien och andra imperialistiska länder i Paris för att dela rovet och beslöt att Japan skulle överta alla de privilegier som Tyskland tidigare åtnjutit i provinsen Shantung. De studerande i Peking var genom möten och demonstrationer, som de höll den 4 maj, de första att visa bestämd opposition häremot. Krigsherreregeringen i norr arresterade över 30 studerande i ett försök att undertrycka denna opposition. Som protest gick de studerande i Peking i strejk och ett stort antal studerande i andra delar av landet följde deras exempel. Den 3 juni började krigsherreregeringen i norr arresteras studerande i Peking i massor, och på två dagar togs omkring ett tusen studerande i förvar. Detta väckte en ännu större harm i hela landet. Från och med den 5 juni gick arbetarna i Shanghai och många andra städer i strejk, och köpmännen på dessa orter stängde sina affärer. Sålunda växte det som från början varit en huvudsakligen av intellektuella bestående patriotisk rörelse snabbt ut till en nationell patriotisk rörelse som omfattade proletariatet, städernas småbourgeois och bourgeoisin. Jämsides med denna patriotiska rörelse växte den nya kulturrörelse, som

före 4 maj börjat såsom en rörelse mot feodalismen och för att främja vetenskap och demokrati, till en stark och kraftfull revolutionär kulturrörelse vars huvudström var inriktad på att sprida kännedom om marxismen-leninismen.

[8] Det agrarrevolutionära kriget var den revolutionära kamp som det kinesiska folket under kommunistiska partiets ledning förde från 1927 till 1937. Dess huvudinnehåll var att upprätta och utveckla röd politisk makt, sprida agrarrevolutionen och det väpnade motståndet mot Kuomintangreaktionens välde. Detta revolutionära krig är också bekant som Andra revolutionära inbördeskriget.

[9] Se Lenins anteckningar om "Idén" i Hegels *Logikens vetenskap*, bok III, 3:e avsnittet, vari han sade: "För att begripa, måste man börja begripandet, studerandet empiriskt och höja sig från empiricismen till det allmängiltiga". (V. I. Lenin: A.a. s. 197.)

[10] V. I. Lenin: "Vad bör göras?" (hösten 1901-februari 1902), *Valda verk*, band I: 1, s. 174.

[11] V. I. Lenin: "Materialism och empiriokriticism", *Samlade skrifter i urval*, band 18-19: I, s. 255.

[12] J. V. Stalin: "Om leninismens grunder" (april-maj 1924), *Leninismens problem*, s. 26.

[13] Se V. I. Lenin: "Materialism och empiriokriticism", a.a. s. 241-249

Om motsättningar

Augusti 1937

[Denna essä i filosofi skrevs efter essän "Om praktiken" och i samma syfte, nämligen att övervinna det dogmatiska tänkande som vid denna tid förekom i Kinas kommunistiska parti och som utgjorde ett allvarligt fel. Den baserar sig på ett antal föreläsningar, som författaren höll vid Antijapanska militära och politiska högskolan i Yenan och granskades av författaren innan de publicerades i hans *Valda verk*.]

Lagen om motsättningarna i tingen, det vill säga lagen om motsatsernas enhet, är den materialistiska dialektikens grundlag. Lenin sade: "Dialektik i egentlig mening är studiet av motsägelsen i *tingens själva väsen*".^[1] Lenin betecknade ofta denna lag såsom dialektikens väsen, han kallade den också dialektikens kärna.^[2] Vid studiet av denna lag kan vi därför inte undgå att beröra en mångfald av frågor, ett antal filosofiska problem. Om vi kan komma till klarhet i alla dessa problem, når vi fram till en grundläggande förståelse av den materialistiska dialektiken. Problemen är: de två världsåskådningarna, motsättningens allmängiltighet, motsättningens säregenhet, huvudmotsättningen och huvudsidan i motsättningen, identiteten och kampen mellan motsättningens sidor samt antagonismens plats i motsättningen.

Den kritik som filosofkretsar i Sovjetunionen under senaste åren underkastat Deborins och hans skolas idealism^[3] har väckt stort intresse bland oss. Deborins idealism har utövat ett mycket dåligt inflytande i Kinas kommunistiska parti, och det kan inte sägas att det dogmatiska tänkandet i vårt parti saknar sammanhang med denna skolas inställning. Vårt studium av filosofin bör därför nu ha till huvudsyfte att göra slut på det dogmatiska tänkandet.

I. DE TVÅ VÄRLDSÅSKÅDNINGARNA

Under den mänskliga kunskapens hela historia har det funnits två uppfattningar om lagen för universums utveckling: den metafysiska uppfattningen och den dialektiska uppfattningen, vilka bildar två motsatta världsåskådningar. Lenin sade:

De två grundläggande (eller de två möjliga? eller de två historiskt iakttagbara?) uppfattningarna om utvecklingen (evolutionen) är: utveckling som minskning och ökning, som upprepning, *och* utveckling som motsatsernas enhet (det enhetligas tudelning i varandra uteslutande motsatser och växelförhållandet mellan dessa).^[4]

Här syftade Lenin på dessa två olika världsåskådningar.

I Kina är *hsuan-hsueh* ett annat namn för metafysik. Detta sätt att tänka, som utgör en väsentlig beståndsdel av den idealistiska världsåskådningen, intog såväl i Kina som i Europa under en lång historisk period en dominerande ställning i mänskligt tänkande. I Europa var den materialism som bourgeoisin i sin ungdoms dagar företrädde också metafysisk. Allt eftersom samhällsekonomin i många europeiska länder ryckte fram till den högt utvecklade kapitalismens stadium, allt efter som produktionskrafterna, klasskampen och vetenskaperna utvecklades till en nivå utan motstycke i historien och allt eftersom industriproletariatet blev den mest betydande drivkraften i den historiska utvecklingen, uppstod den dialektisk-materialistiska marxistiska världsåskådningen. Vid sidan om den öppna och osminkade reaktionära idealismen uppstod då bland bourgeoisin den vulgära evolutionismen för att bekämpa den materialistiska dialektiken.

Den metafysiska eller vulgära evolutionistiska världsåskådningen betraktar tingen såsom isolerade, statiska och ensidiga. Den ser på alla ting i universum, deras former och arter såsom i evighet isolerade från varandra och oföränderliga. Den förändring som förekommer kan bestå endast i en ökning eller en minskning i kvantitet eller en lägesförändring. Dessutom ligger orsakerna till denna ökning eller minskning eller denna lägesförändring inte inom tingen utan utanför dem, det vill säga drivkraften är en yttre. Metafysikerna anser att alla de olika slagen av ting i universum och alla dessas egenskaper har varit desamma allt sedan de först kom till. Alla därpå följande förändringar har helt enkelt utgjorts av öknningar eller minskningar i kvantitet. De hävdar att ett ting endast kan fortsätta att upprepa sig självt som samma slags ting och inte kan förändras till något annat. Enligt deras uppfattning kan kapitalistisk exploatering, kapitalistisk konkurrens, det kapitalistiska samhällets individualistiska ideologi osv alltsammans påträffas i det gamla

slavsamhället eller till och med i det primitiva samhället och kommer att bestå oförändrade i alla tider. Såsom orsaker till den samhälleliga utvecklingen anger de faktorer som ligger utanför samhället, sådana som geografi och klimat. De söker på ett alltför förenklat sätt utanför ett ting efter orsakerna till dess utveckling, och de förnekar den materialistiska dialektikens teori, som anser att utvecklingen uppstår ur motsättningarna inom ett ting. De kan följaktligen varken förklara tingens kvalitativa mångfald eller fenomenet att en kvalitet förändras till en annan. I Europa bestod detta sätt att tänka såsom mekanisk materialism under 1600- och 1700-talen och såsom vulgär evolutionism i slutet av 1800- och början av 1900-talen. I Kina fanns det metafysiska tänkandet exemplifierat i satsen: "Himmelen förändras inte, Tao förändras likaledes inte",^[5] och det understöddes under lång tid av de dekadenta feodala härskande klasserna. Mekanisk materialism och vulgär evolutionism, som under de senaste hundra åren importerats från Europa, understöds av bourgeoisin.

I motsats till den metafysiska världsåskådningen anser den materialistiska dialektikens världsåskådning att vi, för att förstå ett tings utveckling, måste studera det i dess inre och i dess förhållanden till andra ting. Med andra ord, tingens utveckling bör ses såsom deras inre och nödvändiga självrörelse samtidigt som varje ting i sin rörelse står i inbördes förhållande till och påverkar samt påverkas av tingen omkring sig. Den grundläggande orsaken till ett tings utveckling ligger inte utanför, utan i tinget; den ligger i de motsättningar som tinget innehåller. Denna inre motsättning finns i vart enda ting, och därav kommer dess rörelse och utveckling. Motsättningen inom ett ting är grundorsaken till dess utveckling, medan dess inbördes förhållande till och inverkan på och från andra ting är sekundära orsaker. Den materialistiska dialektiken bekämpar således energiskt teorin om yttre orsaker eller yttre drivkrafter, som framföres av metafysisk mekanisk materialism och vulgär evolutionism. Det är uppenbart att rent yttre orsaker kan ge upphov endast till mekanisk rörelse, det vill säga till förändringar i skala eller kvantitet, men inte kan förklara varför tingen kvalitativt skiljer sig på tusentals olika sätt och varför ett ting förändras till ett annat. Ett faktum är att även mekanisk rörelse under yttre kraft sker till följd av tingens inre motsägelser. Djurs och växters tillväxt, deras kvantitativa utveckling, är likaledes huvudsakligen ett resultat av deras inre motsättningar. På samma sätt beror den samhälleliga utvecklingen inte på yttre, utan på inre orsaker. Länder med nästan likartade geografiska och klimatiska betingelser uppvisar stora skiljaktigheter och ojämnheter i sin utveckling. Dessutom kan stora samhälleliga förändringar ske i ett och samma land trots att dess geografi och klimat förblir oförändrade. Det imperialistiska Ryssland förändrades till den socialistiska Sovjetunionen, och det feodala Japan, som låste dörrarna mot världen, förändrades till det imperialistiska Japan, ehuru inga förändringar skett i någotdera landets geografi och klimat. Kina, som länge låg under feodalt välde, har under de senaste hundra åren undergått stora förändringar och förändras nu i riktning mot ett nytt, befriat och fritt Kina, och ändå har inga förändringar inträffat i dess geografi och klimat. På jorden som helhet och på varje del av den äger förändringar rum i geografi och klimat, men de är obetydliga i jämförelse med förändringarna i samhället. De geografiska och klimatiska förändringarna framträder först efter tiotusentals år medan de samhälleliga förändringarna sker under loppet av tusentals, hundratals eller några tiotal år och i revolutionstider till och med under loppet av några få år eller månader. Enligt den materialistiska dialektiken beror förändringarna i naturen huvudsakligen på utvecklingen av de inre motsättningarna i naturen. Förändringarna i samhället beror huvudsakligen på utvecklingen av de inre motsättningarna i samhället, det vill säga motsättningen mellan produktivkrafter och produktionsförhållanden, motsättningen mellan klasserna och motsättningen mellan det gamla och det nya; det är dessa motsättnings utveckling som driver samhället framåt och ger impulsen till att ersätta det gamla samhället med ett nytt. Utesluter den materialistiska dialektiken yttre orsaker? Nej, inte alls. Den anser att yttre orsaker är förändringens betingelser och inre orsaker är förändringens grundval och att yttre orsaker blir verksamma genom inre orsaker. I en passande temperatur förändras ett ägg till en kyckling, men ingen temperatur kan förändra en sten till en kyckling, emedan ägget och stenen har skilda utgångspunkter. Folken i olika länder påverkar beständigt varandra. Under kapitalismens era och särskilt i imperialismens och den proletära revolutionens epok är den ömsesidiga påverkan och de stötar de olika länderna ömsesidigt ger varandra på det politiska, ekonomiska och kulturella området mycket starka. Den socialistiska Oktoberrevolutionen inledde en ny epok såväl i världshistorien som i rysk historia. Den utövade inflytande på de inre förändringarna i andra länder i världen och jämväl och på ett särskilt djupgående sätt på de inre förändringarna i Kina. Dessa förändringar åstadkoms emellertid av de inre lagarna för utvecklingen i dessa länder, Kina medräknat. I ett slag segrar den ena armén och den andra blir besegrad. Både segern och nederlaget bestäms av inre orsaker. Den ena armén segrar, antingen därför att den är stark eller därför att dess generaler är skickliga; den andra blir slagen, antingen därför att den är svag eller därför att dess generaler är oskickliga. Det är genom de inre orsakerna som de yttre orsakerna verkar. Att storbourgeoisin i Kina 1927 kunde tillfoga proletariatet ett nederlag berodde på den opportunist som då fanns inom det kinesiska proletariatet (inom Kinas kommunistiska parti). När vi likviderade denna opportunist, återupptog den kinesiska revolutionen sin frammarsch. Senare tillfogades den kinesiska revolutionen åter svåra bakslag av fienden till följd av att äventyrspolitik uppkommit inom vårt parti. När vi likviderade detta äventyreri gick vår sak åter framåt. Sålunda ser vi att frågan huruvida ett politiskt parti ska kunna leda revolutionen till seger är beroende av riktigheten i dess egen politiska linje och fastheten i dess egen organisation.

Den dialektiska världsåskådningen framträdde i forntiden både i Kina och i Europa. Den forntida dialektiken hade emellertid en tämligen spontan och naiv karaktär. Under de samhälleliga och historiska betingelser som då förelåg var den ännu inte förmögen att bilda ett teoretiskt system, följaktligen kunde den inte helt förklara världen och undanträngdes av metafysiken. Den berömde tyske filosofen Hegel, som levde under slutet av 1700-talet och början av 1800-talet (1770-1831, övers. anm.), gav mycket viktiga bidrag till dialektiken, men hans dialektik var idealistisk. Det var inte förrän Marx och Engels, den proletära rörelsens stora förkämpar, hade sammanfattat de positiva insatserna i den mänskliga kunskapens historia och, i synnerhet, kritiskt upptagit den hegelska dialektikens rationella element och skapat den dialektiska och historiska materialismens förnämliga teori som en makalös revolution inträffade i den mänskliga kunskapens historia. Denna teori utvecklades ytterligare av Lenin och Stalin. Så snart den spritt sig till Kina åstadkom den väldiga förändringar i den kinesiska tankevärlden.

Denna dialektiska världsåskådning lär oss först och främst hur vi ska iaktta och analysera motsatsernas rörelse i olika ting och hur vi, på grundval av denna analys, ska ange metoderna att lösa motsättningarna. Det är därför synnerligen viktigt för oss att konkret förstå lagen om motsättningarna i tingen.

II. MOTSÄTTNINGENS ALLMÄNGILTIGHET

För att underlätta framställningen ska jag först behandla motsättningens allmängiltighet och sedan övergå till motsättningens säregenhet. Skälet är att motsättningens allmängiltighet kan förklaras mera kortfattat, ty den har blivit erkänd i vida kretsar allt sedan den materialistiskdialektiska världsåskådningen upptäcktes och den materialistiska dialektiken med påfallande framgång användes av marxismens stora skapare och vidareutvecklare - Marx, Engels, Lenin och Stalin till att analysera många sidor av mänsklig historia och naturhistoria och till att förändra många av samhällets och naturens sidor (såsom i Sovjetunionen). Däremot förstår många kamrater ännu inte klart motsättningens säregenhet, och detta gäller särskilt dogmatikerna. De förstår inte att det just är i motsättningens säregenhet som motsättningens allmängiltighet ligger. Inte heller förstår de hur viktigt det är för vägledningen av den revolutionära praktikens förlopp att vi studerar motsättningens säregenhet i de konkreta ting vi ställs inför. Därför är det nödvändigt att framhäva studiet av motsättningens säregenhet och förklara den så utförligt som behövs. Av detta skäl ska vi i vår analys av lagen om motsättningarna i tingen först analysera motsättningens allmängiltighet och därefter lägga särskild vikt vid att analysera motsättningens säregenhet innan vi slutligen återgår till motsättningens allmängiltighet.

Motsättningens allmängiltighet eller absoluta karaktär har en dubbel innebörd. Den ena är, att motsättning existerar i alla tings utvecklingsprocess, och den andra är, att i varje tings utvecklingsprocess en rörelse av motsatser existerar från början till slut.

Engels sade: "Rörelsen själv är en motsägelse." [6] Lenin definierade lagen om motsatsernas enhet såsom "att erkänna (upptäcka) de motsägande, *varandra uteslutande*, motsatta tendenserna i *alla* naturföreteelser och naturprocesser (sjärlivet och samhället *inbegripna*)". [7] Är dessa idéer riktiga? Ja, det är de. Det inbördes sambandet mellan de varandra motsatta sidorna i alla ting och kampen mellan dessa sidor bestämmer alla tings existens och driver deras utveckling framåt. Det finns ingenting som inte innehåller motsättningar, utan motsättningar skulle ingenting existera.

Motsättning är grundvalen för de enkla rörelseformerna (till exempel mekanisk rörelse) och är det i ännu högre grad för de mera komplicerade rörelseformerna.

Engels förklarade motsättningens allmängiltighet såsom följer:

Om redan den enkla mekaniska rörelsen i sig innesluter en motsägelse, så gäller detta i ännu högre grad materiens högre rörelseformer och alldeles särskilt det organiska livet och dess utveckling. Vi har ovan sett att livet framför allt består just i att ett väsen i varje ögonblick är detsamma och dock ett annat. Livet är alltså likaledes en i tingen och händelserna förhandenvarande motsägelse som ständigt uppstår av sig själv och löser sig själv; så snart motsägelsen upphör, upphör också livet, inträder döden. Vi har också sett att vi inte heller på tänkandets område kan undgå motsägelserna och att t ex motsägelsen mellan den teoretiskt obegränsade mänskliga kunskapsförmågan och dess förverkligande i praktiken genom idel begränsade och med begränsad kunskap utrustade människor får sin lösning i den åtminstone för oss praktiskt taget ändlösa raden av människosläkten, i en oändlig progress.

I fortsättningen påpekar Engels att den högre matematiken bygger på motsägelser.

Men även i denna sistnämnda [den lägre matematiken] vimlar det av motsägelser.[8]

Lenin illustrerade motsägelsens allmängiltighet på följande sätt:

I matematiken + och -. Differential och integral.

I mekaniken verkan och motverkan.

I fysiken positiv och negativ elektricitet.

I kemin förening och dissociation av atomer.

I samhällsvetenskapen klasskamp.[9]

I krig är offensiv och defensiv, framryckning och reträtt, seger och nederlag allesammans ömsesidigt motsägande företeelser. Den ena kan inte existera utan den andra. De två aspekterna befinner sig samtidigt i konflikt och ömsesidigt beroende, och detta bildar ett krigs helhet, driver dess utveckling framåt och löser dess problem.

Varje skiljaktighet i människors uppfattningar bör betraktas såsom återspeglade en objektiv motsägelse. Objektiva motsägelser återspeglas i subjektivt tänkande, och denna process utgör uppfattningarnas motsägande rörelse, driver tankens utveckling framåt och löser oavbrutet problem i människans tänkande.

Motsättningar och kamp mellan olika slag av idéer förekommer ständigt inom partiet. Detta är en återspeglning inom partiet av motsättningarna mellan klasserna och mellan det gamla och det nya i samhället. Om inga motsättningar och ingen ideologisk kamp för att lösa dessa förekommer i partiet, skulle partiets liv ta slut.

Det står sålunda klart att motsättningar existerar allmänt och i alla processer, såväl i de enkla som i de komplicerade rörelseformerna, såväl i objektiva som i ideologiska företeelser. Men existerar motsättningar också i varje process' inledande skede? Förekommer det en motsatsernas rörelse från början till slut i varje enskilt tings utveckling?

Som framgår av de artiklar i vilka sovjetiska filosofer kritiserat Deborins skola hävdar denna att motsättningarna inte framträder i begynnelsen av en process utan först sedan denna utvecklats till ett visst stadium. Om så vore fallet skulle orsaken till processens utveckling före detta stadium vara en yttre och inte en inre. Deborin hemfaller sålunda åt de metafysiska teorierna om yttre orsaker och om mekanism. Då Deborins skola tillämpar denna åsikt i analysen av konkreta problem, ser den endast skillnader men inga motsättningar mellan kulakerna och bönderna i allmänhet under de förhållanden som för närvarande består i Sovjetunionen och är sålunda helt överens med Bucharin.[10] Då den analyserar den franska revolutionen, anser den att det före revolutionen likaledes fanns endast vissa skillnader men inga motsättningar inom Tredje ståndet, som var sammansatt av arbetarna, bönderna och bourgeoisin. Dessa Deborinskolans åsikter är antimarxistiska. Denna skola förstår inte att varenda skillnad redan innehåller en motsättning och att skillnad i sig själv är en motsättning. Arbetet och kapitalet har befunnit sig i motsättning allt sedan de två klasserna uppstod, det var endast så att motsättningen i begynnelsen ännu inte hade blivit så stark. Till och med under de samhälleliga betingelser som består i Sovjetunionen, finns det en skillnad mellan arbetare och bönder, och just denna skillnad är en motsättning ehuru den till skillnad från motsättningen mellan arbete och kapital inte kommer att skärpas till antagonism eller ta formen av klasskamp. Arbetarna och bönderna har under det socialistiska uppbygget upprättat ett fast förbund och håller på att steg för steg lösa denna motsättning under framryckningen från socialism till kommunism. Frågan är en fråga om olika slag av motsättning, inte huruvida motsättningar förekommer eller saknas. Motsättningen är allmängiltig och absolut, den finns i alla tings utvecklingsprocess och genomsyrar varje process från början till slut.

Vad menas med uppkomsten av en ny process? Den gamla enheten med de motsatser som bildar den, ger plats för en ny enhet med de motsatser varav denna består varefter en ny process uppkommer för att ersätta den gamla. Den gamla processen slutar och den nya börjar. Den nya processen innehåller nya motsättningar och börjar sina egna motsättnings utvecklingshistoria.

Såsom Lenin framhöll gav Marx i *Kapitalet* en mönstergill analys av denna motsatsernas rörelse som genomlöper alla tings utvecklingsprocesser från begynnelsen till slutet. Detta är den metod som måste användas vid studiet av alla tings utveckling. Också Lenin använde denna metod riktigt och höll fast vid den i alla sina skrifter.

Marx analyserar i *Kapitalet* till en början det enklaste, vanligaste, huvudsakligaste, mest allmänna, det alldagligaste, miljoner gånger förekommande *förhållandet* i det borgerliga (varu-) samhället: varuutbytet. Analysen upptäcker i denna synnerligen enkla företeelse (i denna det borgerliga samhällets "cell") *alla* det moderna samhällets motsättningar (resp. fröet till *alla* motsättningar). Den fortsatta framställningen visar oss dessa motsättnings och detta samhälles utveckling (*både* tillväxt *och* rörelse) i G[*], av dess enskilda delar, från dess början till dess slut.

Lenin tillade: "Detta måste också vara metoden för framställningen (resp. studiet) av dialektiken överhuvud."^[11]

Kinas kommunister måste lära sig denna metod; endast då kommer de att vara i stånd att korrekt analysera den kinesiska revolutionens historia och nuvarande läge och sluta sig till dess framtid.

III. MOTSÄTTNINGENS SÄREGENHET

Motsättningar finns i alla tings utvecklingsprocess. De genomtränger varje tings utvecklingsprocess från början och till slut. Detta är motsättningens allmängiltighet och absoluta karaktär, vilka vi diskuterat här ovan. Låt oss nu diskutera motsättningens säregenhet och relativitet.

Detta problem bör studeras på flera plan.

För det första har motsättningen i varje form av materia i rörelse sin säregenhet. Människans kunskap om materien är kunskap om dess rörelseformer, ty det finns ingenting i denna värld utom materia i rörelse, och denna rörelse måste ta vissa former. Då vi betraktar varje enskild form av materiens rörelse måste vi lägga märke till de drag den har gemensamma med andra rörelseformer. Men vad som är särskilt viktigt och nödvändigt eftersom det utgör grunden för vår kunskap om ett ting, är att lägga märke till det som är säreget för denna form av materiens rörelse, nämligen att iaktta den kvalitativa skillnaden mellan denna form av rörelse och andra former. Endast då vi gjort detta, kan vi skilja mellan tingen. Varje form av rörelse innesluter i sig sin egen säregna motsättning. Denna säregna motsättning utgör det säregna väsen, som skiljer ett ting från ett annat. Den är den inre orsaken eller, som det också kan kallas, grundvalen för tingens oerhörda mångfald i världen. Det finns många former av rörelse i naturen, mekanisk rörelse, ljud, ljus, värme, elektricitet, dissociation, förening och så vidare.

Alla dessa former är ömsesidigt beroende av varandra, men var och en av dem är till sitt väsen olik de övriga. Varje rörelseforms säregna väsen bestäms av dess egen säregna motsättning. Detta gäller inte blott i naturen utan också de samhällsliga och ideologiska företeelserna. Varje samhällsform, varje form av ideologi har sin egen säregna motsättning och sitt säregna väsen.

Vetenskaperna skiljer sig just på grund av de säregna motsättningar som innebor i deras respektive studieobjekt. Sålunda utgör den motsättning, som är säregen för ett visst slag av företeelser, studieobjektet för en särskild vetenskapsgren. Till exempel, positiva och negativa tal i matematiken, verkan och motverkan i mekaniken, positiv och negativ elektricitet i fysiken, förening och dissociation i kemin, produktivkrafter och produktionsförhållanden, klasser och klasskamp i samhällsvetenskapen, offensiv och defensiv i militärvetenskapen, idealism och materialism, den metafysiska åskådningen och den dialektiska åskådningen i filosofin och så vidare - alla dessa är föremål för studium inom skilda grenar av vetenskapen just därför att varje gren har sin egen säregna motsättning och sitt särskilda väsen. Därest vi inte förstår motsättningens allmängiltighet finns det naturligtvis inget sätt för oss att upptäcka den allmänna orsaken eller allmänna grundvalen för tingens rörelse eller utveckling. Därest vi inte studerar motsättningens säregenhet har vi heller inte något sätt att bestämma det särskilda väsen hos ett ting, som skiljer det från andra ting, inget sätt att upptäcka den särskilda orsaken eller särskilda grundvalen för ett tings rörelse eller utveckling och inget sätt att skilja ett ting från ett annat eller att dra gränserna mellan vetenskapens områden.

Vad ordningsföljden i den mänskliga kunskapens rörelse beträffar försiggår alltid en stegvis tillväxt från kunskapen om enskilda och särskilda ting till kunskapen om tingen i allmänhet. Endast när människan känner det särskilda väsendet hos många olika ting kan hon övergå till att generalisera och känna tingens gemensamma väsen. När människan uppnått kunskap om detta gemensamma väsen brukar hon den som vägledning och övergår till att studera olika konkreta ting, som ännu inte studerats eller inte studerats grundligt, och till att upptäcka den särskilda naturen hos vart och ett av dessa. Endast på detta sätt är hon i stånd att fylla ut, berika och utveckla sin kunskap om deras gemensamma väsen och hindra att denna kunskap förtorkar eller förstenas. Dessa är de två kunskapsprocesserna; den ena, från det säregna till det allmänna, och den andra, från det allmänna till det säregna. Kunskapen rör sig sålunda alltid cykliskt och varje cykel för (så länge man strängt håller fast vid den vetenskapliga metoden) den mänskliga kunskapen ett steg högre och gör den därmed allt grundligare. Våra dogmatikers misstag i denna fråga ligger, å ena sidan, däri att de inte förstår att vi måste studera motsättningens säregenhet och känna enskilda tings säregna natur innan vi kan uppnå en fullgod kännedom om motsägelsens allmängiltighet och tingens gemensamma väsen, och å andra sidan, däri att de inte förstår att vi, efter att ha nått kunskap om tingens gemensamma väsen, måste gå vidare och studera de konkreta ting som ännu inte blivit grundligt studerade eller de som just uppstått. Våra dogmatiker är latryggar. De vägrar att företa ett noggrant studium

av konkreta ting, de betraktar allmänna sanningar såsom något som kommer ut ur tomma rymden, de förvandlar dem till rent abstrakta, ofattbara formler, och därigenom förnekar de fullständigt och kastar om det normala händelseförlopp genom vilket människan når kunskap om sanningen. Inte heller förstår de sambandet mellan de två kunskapsprocesserna - från det säregna till det allmänna och sedan från det allmänna till det säregna. De begriper ingenting av den marxistiska kunskapsteorin.

Det är nödvändigt inte blott att studera den säregna motsättningen och det därav bestämda väsendet i varje stort system av materiens rörelseformer, utan också att studera den säregna motsättningen och väsendet i varje process under den långa utveckling som varje form av materia i rörelse genomgår. I varje rörelseform är varje utvecklingsprocess, som är verklig (och inte inbillad), kvalitativt olikartad. I våra studier måste vi framhäva och utgå från detta.

Kvalitativt olika motsättningar kan lösas enbart med kvalitativt olika metoder. Till exempel, motsättningen mellan proletariatet och bourgeoisin löses genom den socialistiska revolutionens metod, motsättningen mellan de stora massorna av folket och det feodala systemet löses genom den demokratiska revolutionens metod; motsättningen mellan kolonierna och imperialismen löses genom det nationella revolutionära krigets metod; motsättningen mellan arbetarklassen och bondeklassen i det socialistiska samhället löses genom metoden att kollektivera och mekanisera jordbruket, motsättningar inom kommunistiska partiet löses genom kritikens och självkritikens metod; motsättningen mellan samhället och naturen löses genom metoden att utveckla produktivkrafterna. Processerna förändras, gamla processer och gamla motsättningar försvinner, nya processer och nya motsättningar framträder, och metoderna att lösa motsättningar blir följaktligen olika. I Ryssland bestod en väsentlig skillnad mellan den motsättning som löstes av Februarirevolutionen och den motsättning som Oktoberrevolutionen löste liksom mellan de metoder som användes för att lösa dem. Marxist-leninister måste noggrant följa principen att använda olika metoder för att lösa olika motsättningar. Dogmatikerna följer inte denna princip. De förstår inte att betingelserna är olika i olika slag av revolutioner och förstår därför heller inte att olika metoder bör användas för att lösa olika motsättningar. Tvärtom lägger de sig alltid till med vad de inbillar sig vara en oföränderlig formel och tillämpar den godtyckligt överallt, vilket blott leder till bakslag för revolutionen eller gör en bedrövlig röra av vad som kunde ha utförts väl.

För att i varje process i ett tings utveckling kunna blottlägga säregenheten hos motsättningarna i deras helhet eller ömsesidiga samband, det vill säga för att blottlägga processens väsen, är det nödvändigt att blottlägga säregenheten hos de två sidorna i var och en av motsättningarna i den ifrågasvarande processen. I annat fall kommer det att vara omöjligt att upptäcka processens väsen. Även detta måste ägnas den allra största uppmärksamhet i våra studier.

Det förekommer många motsättningar i varje mera betydande företeelses utvecklingsförlopp. Till exempel, under förloppet av den borgerligt-demokratiska revolutionen i Kina, där betingelserna är ytterligt komplicerade, finns motsättningen mellan alla de förtryckta klasserna i det kinesiska samhället och imperialismen, motsättningen mellan folkets stora massor och feodalismen, motsättningen mellan proletariatet och bourgeoisin, motsättningen mellan å ena sidan bönderna och småbourgeoisin i städerna och å andra sidan bourgeoisin, motsättningen mellan de olika reaktionära härskande grupperna och så vidare. Dessa motsättningar kan inte behandlas på samma sätt eftersom var och en av dem har sin säregenhet. Dessutom kan de två sidorna i varje motsättning inte behandlas på samma sätt eftersom varje sida har sina egna kännetecken. Vi som sysslar med den kinesiska revolutionen bör inte blott förstå säregenheten hos dessa motsättningar i deras totalitet, det vill säga deras ömsesidiga sammanhang, utan bör också studera varje motsättnings två sidor såsom det enda medlet att förstå helheten. När vi talar om att förstå varje sida i en motsättning, menar vi att förstå vilken särskild ställning varje sida intar, vilka konkreta former den antar i sitt ömsesidiga beroende av och i sin motsättning till sin motsats, och vilka konkreta metoder som används i kampen med dess motsats, när de bägge är både ömsesidigt beroende och i motsättning, och även sedan det ömsesidiga beroendet bryts ned. Det är mycket viktigt att studera dessa problem. Det var just detta Lenin avsåg då han sade att det väsentligaste i marxismen, marxismens levande själ, är den konkreta analysen av konkreta betingelser.[12] Våra dogmatiker har brutit mot Lenins läror; de använder aldrig sina hjärnor till att analysera någonting konkret, och i sina skrifter och tal brukar de alltid schabloner utan innehåll och skapar därigenom en mycket dålig arbetsstil i vårt parti.

Vid studiet av ett problem måste vi sky subjektivism, ensidighet och ytlighet. Att vara subjektiv betyder att inte betrakta problemen objektivt, det vill säga, att inte anlägga den materialistiska synpunkten vid betraktandet av problemen. Jag har diskuterat detta i min essä "Om praktiken". Att vara ensidig betyder att inte se allsidigt på problemen, till exempel att förstå endast Kina men inte Japan, endast kommunistiska partiet men inte Kuomintang, endast proletariatet men inte bourgeoisin, endast bönderna men inte godsägarna, endast de gynnsamma betingelserna men inte de svåra, endast det förflutna men inte framtiden, endast individuella delar men inte det hela, endast bristerna men inte insatser som gjorts, endast kändens talan men inte svarandens, endast underjordiskt revolutionärt arbete men inte öppet revolutionärt arbete och så vidare. Med ett ord, det betyder att inte förstå säregenheterna hos båda sidorna i en motsättning. Detta

är vad vi menar med att betrakta ett problem ensidigt. Det kan också kallas att se delen men inte helheten, att inte se skogen för träden. Det är omöjligt att på det sättet finna metoden att lösa en motsättning, det är omöjligt att utföra de uppgifter revolutionen ställer, att genomföra ett uppdrag väl eller att på riktigt sätt utveckla den ideologiska kampen inom partiet. När Sun Wu Tzu diskuterade militärvetenskap och sade: "Känn fienden och känn dig själv, och du kan utkämpa ett hundra slag utan att befara nederlag", hänsyftade han på de bägge sidorna i ett slag. Wei Cheng[13] från Tangdynastin förstod också hur felaktig ensidigheten är då han sade: "Lyssna till bägge sidor, och du kommer att bli upplyst, uppmärksamma endast den ena, och du kommer att överraskas av nattmörkret." Men våra kamrater ser ofta ensidigt på problemen, och därför stöter de ofta på oanade hinder. I romanen *Shui Hu Chuan* angrep Sung Chiang byn Chu tre gånger.[14] Två gånger blev han slagen därför att han ingenting visste om de lokala betingelserna och använde en felaktig metod. Senare ändrade han metod; först undersökte han läget och gjorde sig bekant med virrvarret av vägar, sedan sprängde han förbundet mellan byarna Li, Hu och Chu och skickade sina män förklädda in i fiendeläget att ligga på pass där. Han använde en krigslist liknande den som skildras i den utländska historien om den trojanska hästen. Och tredje gången vann han. Det finns många exempel på materialistisk dialektik i *Shui Hu Chuan*, och av dessa är episoden med de tre angreppen mot byn Chu ett av de bästa. Lenin sade:

... för att verkligen känna ett objekt måste vi överblicka, studera, alla dess sidor, alla sammanhang och "övergångar". Vi kommer aldrig att helt och fullt lyckas med detta, men kravet på allsidighet är ett skydd mot misstag och stelhet.[15]

Vi bör minnas hans ord. Att vara ytlig betyder att ta hänsyn varken till säregenheterna hos en motsättning i dess helhet eller till särdragen hos var och en av dess sidor; det betyder att förneka nödvändigheten att tränga djupt in i ett ting och minutiöst studera särdragen hos dess motsättning, och att i stället bara betrakta den på avstånd och efter att ha uppfångat en skymt av ytterkonturerna genast försöka lösa motsättningen (att besvara en fråga, bilägga en tvist, sköta arbete eller leda en militär operation). Detta sätt att utföra saker måste leda till svårigheter. Skälet till att de dogmatiska och empiristiska kamraterna i Kina har begått misstag ligger just i deras subjektiva, ensidiga och ytliga sätt att betrakta tingen. Att vara ensidig och ytlig är att också vara subjektiv. För alla objektiva ting är i verkligheten inbördes förenade och styrs av inre lagar. Istället för att ta sig an uppgiften att återspegla tingen sådana de verkligen är, betraktar en del människor tingen enbart ensidigt och ytligt, de känner varken det ömsesidiga sambandet mellan tingen eller deras inre lagar, och därför är deras metod subjektiv.

Vi måste uppmärksamma icke blott att hela den utvecklingsprocess som motsatsernas rörelse i ett tings utveckling utgör har sina särdrag både ifråga om motsatsernas ömsesidiga samband och var och en av deras sidor, utan även att varje stadium i denna process har sina särdrag.

Den grundläggande motsättningen i ett tings utvecklingsprocess och processens därav bestämda väsen försvinner inte förrän processen är fullbordad; men i en långvarig process är betingelserna vanligen olika i varje stadium. Orsaken är, att, ehuru den grundläggande motsättningens natur i ett tings utvecklingsprocess och processens väsen består oförändrade, den grundläggande motsättningen tillspetsas allt efter som den passerar från ett stadium till ett annat i den långvariga processen. Dessutom skärps en del av de talrika större och mindre motsättningar, som bestäms eller påverkas av den grundläggande motsättningen, medan andra tillfälligt eller delvis löses eller dämpas och en del nya framträder; processen försiggår därför i stadier. De som inte uppmärksammar stadierna i ett tings utvecklingsprocess kan inte på rätt sätt behandla dess motsättningar.

När, till exempel, kapitalismen från den fria konkurrensens era utvecklades till imperialism, skedde ingen förändring i klassnaturen hos de två klasser som stod i grundläggande motsättning till varandra, nämligen proletariatet och bourgeoisin, eller i samhällets kapitalistiska väsen. Motsättningen mellan dessa två klasser skärptes emellertid, motsättningen mellan monopolkapital och icke-monopolkapital framträdde, motsättningen mellan kolonialmakterna och kolonierna tillspetsades, motsättningen mellan de kapitalistiska länderna, vilken är ett resultat av deras sinsemellan ojämna utveckling, visade sig med särskild skärpa, och sålunda uppstod ett särskilt stadium av kapitalismen, imperialismens stadium. Leninismen är marxismen i imperialismens och den proletära revolutionens epok just därför att Lenin och Stalin riktigt förklarar dessa motsättningar och riktigt formulerat den proletära revolutionens teori och taktik för deras lösning.

Ta den kinesiska borgerligt-demokratiska revolutionens process, som inleddes med 1911 års revolution, även den har flera utpräglade stadier. Framför allt representerar revolutionen under den period då den stod under bourgeoisins ledning och revolutionen under den period då den står under proletär ledning, två vitt skilda historiska stadier. Med andra ord, den proletära ledningen har i grunden förändrat hela revolutionens utseende, har åvägabragt en nygruppering av klasserna, givit upphov till ett väldigt uppsving i bonderevolutionen, förlänat grundlighet åt revolutionen mot

imperialismen och feodalismen, skapat möjlighet för övergång från den demokratiska revolutionen till den socialistiska revolutionen och så vidare. Ingenting av detta var möjligt i den period, då revolutionen stod under borgerlig ledning. Ehuru ingen förändring skett i den grundläggande motsättningens natur i processen som helhet, det vill säga i processens antiimperialistiska, antifeodala, demokratiskt-revolutionära natur (vars motsats är dess halvkoloniala och halvfeodala natur), har denna process icke desto mindre passerat igenom flera utvecklingsstadier under loppet av över tjugo år. Under denna tid har många stora händelser ägt rum - revolutionens misslyckande 1911 och upprättandet av krigsherreregimen i norr, bildandet av den första nationella enhetsfronten och revolutionen 1924-27,[16] enhetsfrontens upplösning och bourgeoisins fanflykt till kontrarevolutionens sida, krigen mellan de nya krigsherrarna, det agrarrevolutionära kriget, upprättandet av den andra nationella enhetsfronten och försvarskriget mot Japan. Dessa stadier präglas av säregna drag sådana som skärpningen av vissa motsättningar (t ex det agrarrevolutionära kriget och den japanska invasionen i de fyra nordöstliga provinserna[17]), den partiella eller tillfälliga lösningen av andra motsättningar (t ex då krigsherrarna i norr förintades och vi konfiskerade godsägarnas jord), och framträdandet av nya motsättningar (t ex konflikterna mellan de nya krigsherrarna och godsägarnas återtagande av jorden sedan våra revolutionära basområden i södern gått förlorade). Vid studiet av motsättningarnas säregenhet i varje stadium av ett tings utvecklingsprocess ska vi inte blott betrakta dem i deras ömsesidiga samband eller deras helhet, vi ska också undersöka de båda sidorna i varje motsättning.

Betrakta exempelvis Kuomintang och kommunistiska partiet. Ta ena sidan, Kuomintang. Under den första enhetsfrontens tid genomförde Kuomintang Sun Yat-sens Tre stora politiska riktlinjer om förbund med Ryssland, samarbete med kommunistiska partiet och hjälp åt bönderna och arbetarna. Följaktligen var detta parti revolutionärt och kraftfullt, det befann sig i förbund med olika klasser för den demokratiska revolutionen. Efter 1927 förändrades Kuomintang emellertid till sin motsats och blev ett reaktionärt block av godsägare och storbourgeois. Efter Sianintermezzot[18] i december 1936 inträdde en ny förändring i riktning mot ett avslutande av inbördeskriget och samarbete med kommunistiska partiet för gemensamt motstånd mot den japanska imperialismen. Dessa har varit Kuomintangs särdrag under de tre skedena. Dessa särdrag har naturligtvis uppstått ur en mängd olika orsaker. Ta nu den andra sidan, Kinas kommunistiska parti. Under den första enhetsfrontens period hade Kinas kommunistiska parti ännu inte trampat ur barnskorna. Det ledde modigt 1924-27 års revolution men det röjde sin omogenhet i sin uppfattning av revolutionens karaktär, uppgifter och metoder, och följaktligen blev det möjligt för Chen Tu-hsiuismen,[19] som framträdde under denna revolutions senare del, att göra sig gällande och förorsaka revolutionens nederlag. Efter 1927 ledde kommunistiska partiet modigt det agrarrevolutionära kriget och skapade den revolutionära armén och revolutionära basområden. Det begick emellertid äventyrspolitiska misstag som tillfogade såväl armén som basområdena mycket stora förluster. Från och med 1935 har partiet korrigerat dessa misstag och har lett den nya enhetsfronten för motstånd mot Japan. Denna stora kamp utvecklas nu. I nuvarande stadium är kommunistiska partiet ett parti som bestått provet i två revolutioner och förvärvat en rik fond av erfarenheter. Dessa har varit Kinas kommunistiska partis särdrag under de tre stadierna. Även dessa drag har uppkommit ur en mängd olika orsaker. Utan att studera båda dessa serier av särdrag kan vi inte förstå de särskilda relationerna mellan de båda partierna under deras olika utvecklingsstadier, nämligen, upprättandet av en enhetsfront, enhetsfrontens upplösning och upprättandet av en andra enhetsfront. Ännu mera väsentlig för studiet av de två partiernas särdrag är undersökningen av bägges klassbasis och de ur denna resulterande motsättningar som i skilda perioder uppstått mellan vardera partiet och andra krafter. Till exempel, under den period då Kuomintang hade sitt första samarbete med kommunistiska partiet stod det i motsättning till den utländska imperialismen och var därför antiimperialistiskt. Å andra sidan stod det i motsättning till den stora massan av folket i landet - ehuru det i ord lovade de arbetande många förmåner gav det dem i verkligheten litet eller intet, Under den period då Kuomintang genomförde det antikommunistiska kriget samarbetade det med imperialismen och feodalismen mot folkets stora massor och berövade dem allt vad de vunnit i revolutionen och skärpte därigenom sin motsättning till dem. Under innevarande period, det antijapanska krigets period, står Kuomintang i motsättning till den japanska imperialismen och önskar samarbete med kommunistiska partiet, dock utan att dämpa sin kamp mot kommunistiska partiet och folket eller sina bemödanden att undertrycka dem. Kommunistiska partiet har alltid, under varje period, stått samman med folkets stora massor mot imperialismen och feodalismen, men under innevarande period, det antijapanska krigets period, har det fört en återhållsam politik gentemot Kuomintang och de inhemska feodala krafterna därför att Kuomintang förklarar sig vara anhängare av motstånd mot Japan. De ovan nämnda omständigheterna har resulterat i att de bägge partierna än befunnit sig i förbund med och än i kamp mot varandra, och även under förbundsperioderna har det rått ett komplicerat tillstånd av förbund och kamp, på en och samma gång. Om vi inte studerar särdragen hos motsättningens bägge sidor, kommer vi varken att förstå vardera partiets förhållanden till andra krafter eller förhållandena mellan de bägge partierna.

Härav kan vi se att vi i vårt studium av säregenheten i varje slag av motsättning - motsättningen i varje form av materiens rörelse, motsättningen i var och en av dess utvecklingsprocesser, motsättningens två sidor i varje process, motsättningen i varje stadium av en process och motsättningens två sidor i varje stadium -, vid studiet av säregenheten hos alla dessa motsättningar, inte får vara subjektiva och godtyckliga utan måste analysera den konkret. Utan konkret analys kan det inte finnas någon kunskap om säregenheten hos någon motsättning. Vi ska alltid minnas Lenins ord om konkret analys

av konkreta betingelser.

Marx och Engels var de första som försåg oss med ypperliga exempel på denna konkreta analys.

Då Marx och Engels tillämpade lagen om motsättningar i tingen på studiet av den samhällshistoriska processen, upptäckte de motsättningen mellan produktivkrafterna och produktionsförhållandena, de upptäckte motsättningen mellan de exploaterande och de exploaterade klasserna och även den härur följande motsättningen mellan den ekonomiska grundvalen och dess överbyggnad (politik, ideologi osv), och de upptäckte hur dessa motsättningar oundvikligen ledde till olika slag av sociala revolutioner i olika slag av klassamhällen.

Då Marx tillämpade denna lag på studiet av det kapitalistiska samhällets ekonomiska struktur, upptäckte han att den grundläggande motsättningen i detta samhälle är motsättningen mellan produktionens samhälleliga karaktär och ägandets privata karaktär. Denna motsättning tar sig uttryck i motsättningen mellan produktionens organiserade karaktär i de enskilda företagen och dess anarkiska karaktär i samhället som helhet. I klassförhållandena visar den sig i motsättningen mellan bourgeoisin och proletariatet.

Eftersom tingens antal är ofantligt stort och det inte finns någon gräns för deras utveckling, blir det som är allmängiltigt i ett sammanhang säreget i ett annat. Och tvärtom, det som är säreget i ett sammanhang blir allmängiltigt i ett annat. Motsättningen i det kapitalistiska systemet mellan produktionens samhälleliga karaktär och det privata ägandet av produktionsmedlen är gemensam för alla länder i vilka kapitalism består och utvecklas; så vitt kapitalismen angår utgör detta motsättningens allmängiltighet. Men denna kapitalismens motsättning tillhör blott ett visst historiskt stadium i klassamhällets allmänna utveckling. Så vitt det rör sig om motsättning mellan produktivkrafter och produktionsförhållanden i klassamhället som helhet utgör den motsättningens säregenhet. I sin kritiska analys av säregenheten hos alla dessa motsättningar i det kapitalistiska samhället gav Marx emellertid en ännu mer djupgående, mera träffande och mera fullständig förklaring av allmängiltigheten hos motsättningen mellan produktivkrafter och produktionsförhållanden i klassamhället i allmänhet.

Eftersom det säregna är förenat med det allmängiltiga och eftersom motsättningens allmängiltighet likaväl som dess säregenhet innebor i allting och allmängiltigheten ligger i säregenheten, bör vi, då vi studerar ett objekt försöka att upptäcka både det säregna och det allmängiltiga och deras ömsesidiga samband, att upptäcka både säregenhet och allmängiltighet och även deras ömsesidiga samband inom objektet självt samt att upptäcka detta objekts ömsesidiga samband med de många objekten utanför det. När Stalin i sitt berömda verk *Om leninismens grunder* klagade leninismens historiska rötter, analyserade han det internationella läge i vilket leninismen uppstod, analyserade de av kapitalismens motsättningar som nådde sin kulmen under imperialismen och visade hur dessa motsättningar gjorde den proletära revolutionen till en fråga om omedelbar handling och skapade gynnsamma betingelser för ett direkt stormfall mot kapitalismen. Dessutom analyserade han orsakerna till att Ryssland blev leninismens vagg, varför det tsaristiska Ryssland blev brännpunkten för alla imperialismens motsättningar och varför det var möjligt för det ryska proletariatet att bli det internationella revolutionära proletariatets avantgarde. Sålunda analyserade Stalin motsättningens allmängiltighet i imperialismen. I det han visade varför leninismen är marxismen i imperialismens och den proletära revolutionens epok, och analyserade samtidigt den tsaristiska ryska imperialismens säregenhet inom denna allmänna motsättning, i det han visade varför den proletära revolutionens teori och taktik föddes där och hur motsättningens allmängiltighet är innesluten i denna säregenhet. Stalins analys har givit oss ett mönsterexempel på hur vi bör förstå motsättningens säregenhet och allmängiltighet och deras inbördes sammanhang.

Då det gäller dialektikens användning i studiet av objektiva företeelser inskräper Marx och Engels, och likaledes Lenin och Stalin, att vi inte på något sätt får vara subjektiva och godtyckliga utan bör inrikta oss på att ur de konkreta betingelserna i dessa företeelsers faktiska objektiva rörelse upptäcka deras konkreta motsättningar, varje sidas konkreta läge i varje motsättning och motsättningarnas konkreta inbördes samband. Våra dogmatiker har inte denna inställning i sina studier och kan därför aldrig få någonting riktigt. Vi måste ta varning av deras misslyckande och lära oss att förvärva denna inställning, som är den enda riktiga i studier.

Förhållandet mellan motsättningens allmängiltighet och säregenhet är förhållandet mellan motsättningens allmänna karaktär och dess individuella karaktär. Med den förstnämnda menar vi att motsättningar existerar i och löper igenom alla processer från början till slut; rörelse, ting, processer, tänkande - alla är motsättningar. Att förneka motsättningarna är att förneka allt. Detta är en allmängiltig sanning, som håller för alla tider och alla länder och inte medger något undantag. Härav följer motsättningens allmänna karaktär, att den är absolut. Men denna allmänna karaktär är innesluten i varje individuell karaktär. Utan individuell karaktär kan det inte finnas någon allmän karaktär. Om all individuell karaktär utplånades, vad skulle då återstå av allmän karaktär? Det är på grund av att varje motsättning är säregen som

individuell karaktär uppstår. All individuell karaktär existerar villkorligt och tillfälligt och är följaktligen relativ. Denna sanning beträffande allmän och individuell karaktär, beträffande det absoluta och det relativa, är kvintessensen i problemet om motsättningar i tingen. Oförmåga att förstå den är liktydig med att ge dialektiken på båten.

IV. HUVUDMOTSÄTTNINGEN OCH DEN VIKTIGASTE SIDAN I EN MOTSÄTTNING

Det finns fortfarande två huvudpunkter i problemet om motsättningens säregenhet, vilka måste skiljas ut för analys, nämligen, huvudmotsättningen och den viktigaste sidan i en motsättning.

I ett sammansatt tings utvecklingsprocess finns många motsättningar, och av dessa är en med nödvändighet huvudmotsättningen, vars existens och utveckling bestämmer eller övar inflytande på de övriga motsättningarnas existens och utveckling.

Till exempel, i det kapitalistiska samhället bildar de två krafterna som står i motsättning, proletariatet och bourgeoisin, huvudmotsättningen. De övriga motsättningarna, sådana som de mellan feodalklassens rester och bourgeoisin, mellan bondesmåbourgeoisin och bourgeoisin, mellan proletariatet och bondesmåbourgeoisin, mellan de icke monopolistiska kapitalisterna och monopolkapitalisterna, mellan borgerlig demokrati och borgerlig fascism, de kapitalistiska länderna emellan och mellan imperialismen och kolonierna, är alla bestämda eller står under inflytande av denna huvudmotsättning. I ett halvkolonialt land sådant som Kina företer förhållandet mellan huvudmotsättningen och de sekundära motsättningarna en komplicerad bild.

När imperialismen inleder ett aggressionskrig mot ett sådant land kan alla dess olika klasser, med undantag för några förrädare, tillfälligt enas i ett nationellt krig mot imperialismen. Vid denna tidpunkt blir motsättningen mellan imperialismen och landet i fråga huvudmotsättningen, medan alla motsättningar mellan de olika klasserna inom landet (inklusive den mellan feodalsystemet och folkets stora massor, som var huvudmotsättningen), tillfälligt förvisas till en sekundär och underordnad plats. Så var det i Kina i 1840 års Opiumkrig,^[20] i 1894 års kinesisk-japanska krig^[21] och i Yi Ho Tuan-kriget år 1900, och så är det nu i det pågående kinesisk-japanska kriget.

Men i ett annat läge byter motsättningarna plats. När imperialismen inte utövar sitt förtryck medels krig utan med mildare medel - politiska, ekonomiska och kulturella --- kapitulerar de härskande klasserna i halvkoloniala länder för imperialismen och ingår förbund med den för att gemensamt förtrycka folkets massor. I sådana tider tillgriper massorna ofta inbördeskrig mot förbundet mellan imperialismen och de feodala klasserna, medan imperialismen ofta använder indirekta metoder hellre än direkt aktion då den hjälper reaktionärerna i de halvkoloniala länderna att undertrycka folket, och följaktligen blir de inre motsättningarna särskilt skarpa. Detta var vad som hände i Kina under det revolutionära kriget år 1911, det revolutionära kriget 1924-27 och de tio åren av agrarrevolutionärt krig efter 1927. Krig mellan de olika reaktionära härskande grupperna i de halvkoloniala länderna, t ex kriget mellan krigsherrarna i Kina, faller i samma kategori.

När ett revolutionärt inbördeskrig utvecklas dithän att det hotar imperialismens och dess hejdukars, de inhemska reaktionärernas, existens, tillgriper imperialismen ofta andra metoder för att bevara sitt välde. Antingen försöker den att splittra den revolutionära fronten inifrån eller sänder den väpnade styrkor att direkt hjälpa de inhemska reaktionärerna. Vid en sådan tidpunkt står den utländska imperialismen och den inhemska reaktionen helt öppet vid den ena polen medan folkets massor står vid den andra polen. Sålunda bildar de huvudmotsättningen som bestämmer eller övar inflytande på de övriga motsättningarnas utveckling. Det bistånd som olika kapitalistiska länder efter Oktoberrevolutionen gav de ryska reaktionärerna är ett exempel på väpnad intervention. Chiang Kai-sheks förräderi år 1927 är ett exempel på hur den revolutionära fronten splittras.

Men vad som än händer finns det inte minsta tvivel om att det i varje skede av en process' utveckling finns endast en huvudmotsättning, som spelar den ledande rollen.

Härav följer att, om det i någon process finns ett flertal motsättningar, en av dem måste vara huvudmotsättningen, som spelar den ledande och avgörande rollen, medan de övriga intar en sekundär och underordnad plats. Då vi studerar någon komplicerad process, i vilken det finns två eller flera motsättningar, måste vi därför ägna all vår möda åt att finna dess huvudmotsättning. Så snart vi fått grepp om denna huvudmotsättning, kan alla problemen lätt lösas. Detta är den metod som Marx lärde oss med sitt studium av det kapitalistiska samhället. Även Lenin och Stalin lärde oss denna metod när de studerade imperialismen och kapitalismens allmänna kris och när de studerade sovjetekonomin. Det finns tusentals

både lärda män och handlingens män som inte begriper den. Följden är att de gått vilse i en dimma, är ur stånd att tränga in till kärnan i ett problem och naturligtvis inte kan finna en väg att lösa dess motsättningar.

Som sagt får man inte behandla alla motsättningarna i en process såsom likvärdiga utan måste skilja mellan huvudmotsättningen och de sekundära motsättningarna och ägna särskild uppmärksamhet åt att få grepp om huvudmotsättningen. Bör vi i någon given motsättning, vare sig den är en huvudmotsättning eller en sekundär motsättning, behandla de två motsatta sidorna såsom likvärdiga? Om igen, nej. I varje motsättning är de två motsatta sidornas utveckling ojämn. Ibland tycks de befinna sig i jämvikt. Denna är emellertid endast tillfällig och relativ, medan ojämnheten är grundläggande. Den ena av de två varandra motsatta sidorna måste vara den viktigaste och den andra sekundär. Den viktigaste sidan är den som spelar den ledande rollen i motsättningen. Ett tings natur bestäms huvudsakligen av den viktigaste sidan i motsättningen, den sida som intar den dominerande ställningen.

Men detta läge är inte oföränderligt. Huvudsidan och den sekundära sidan i en motsättning omvandlar sig i varandra och tingets natur förändras i överensstämmelse härmed. I en given process' eller vid ett givet skede i en motsättnings utveckling är A huvudsidan och B den sekundära sidan; i ett annat skede eller i en annan process är rollerna omkastade - en förändring som bestäms av i vilken grad varje sidas styrka i dess kamp emot den andra ökar eller minskar under loppet av tingets utveckling.

Vi talar ofta om att "det nya undantränger det gamla". Att det gamla trängs undan av det nya är en allmän, evig och okränkbar lag i universum. Ett tings omvandling till ett annat, genom språng av olika former i överensstämmelse med dess väsen och yttre betingelser - det är den process genom vilken det nya undantränger det gamla. I varje ting består en motsättning mellan dess nya och dess gamla sidor, och detta ger upphov till en rad strider, som böljar fram och åter. Såsom ett resultat av dessa strider förändras den nya sidan från mindre betydande till mest betydande och blir förhärskande, medan den gamla sidan från att ha varit mest betydande förändras till att bli mindre betydande och småningom dör bort. Och i det ögonblick, då den nya sidan vinner herravälde över den gamla, förändras tinget kvalitativt till ett nytt ting. Vi ser sålunda att ett tings natur huvudsakligen bestäms av den viktigaste sidan i motsättningen, den sida som blivit dominerande. Då den viktigaste sidan, den som blivit dominerande, förändras, förändras tingets natur i överensstämmelse härmed.

I det kapitalistiska samhället har kapitalismen förändrat sin ställning från att ha varit en underordnad kraft i den gamla feodala eran till att bli den dominerande kraften, och samhällets natur har i överensstämmelse härmed förändrats från feodal till kapitalistisk. I den nya, kapitalistiska eran har de feodala krafterna förändrats från att tidigare ha varit förhärskande till att vara underordnade och småningom dö ut. Detta var till exempel fallet i England och Frankrike. Med produktivkrafternas utveckling förändras bourgeoisin från att vara en ny klass, som spelar en progressiv roll, till att bli en gammal klass, som spelar en reaktionär roll, intill dess att den slutligen störtas av proletariatet och blir en klass berövad privatägda produktionsmedel och fråntagen makten, varpå även den småningom dör bort. Proletariatet, som är mycket talrikare än bourgeoisin och växer samtidigt med den men under dess välde, är en ny kraft som i begynnelsen är underordnad bourgeoisin, men småningom växer i styrka och blir en självständig klass, som spelar den ledande rollen i historien och slutligen griper den politiska makten och blir den härskande klassen. Därpå förändras samhällets natur och det gamla kapitalistiska samhället blir det nya socialistiska samhället. Detta är den väg som Sovjetunionen redan beträtt, en väg som alla andra länder oundvikligen kommer att slå in på.

Se på Kina, till exempel. Imperialismen intar främsta ställningen i den motsättning i vilken Kina har degraderats till en halvkoloni, den förtrycker det kinesiska folket, och Kina har förändrats från ett självständigt till ett halvkolonialt land. Men detta tillstånd kommer oundvikligen att förändras. I kampen mellan de bägge sidorna kommer det kinesiska folkets kraft, som växer under proletariatets ledning, oundvikligen att förändra Kina från ett halvkolonialt till ett självständigt land, medan imperialismen kommer att kastas överända, och det gamla Kina kommer oundvikligen att förändras till Nya Kina.

Det gamla Kinas förändring till Nya Kina innefattar också en förändring i förhållandet mellan de gamla feodala krafterna och de nya folkliga krafterna inom landet. Den gamla feodala godsägarklassen kommer att störtas, och från att ha varit härskande kommer den att förändras till den som behärskas, och även denna klass kommer småningom att dö ut. Från att ha varit de som behärskas kommer folket, under proletariatets ledning, att bli de härskande. Därpå kommer det kinesiska samhällets natur att förändras och det gamla, halvkoloniala och halvfeodala samhället kommer att förändras till ett nytt demokratiskt samhälle.

Exempel på sådan ömsesidig omvandling finns i vår erfarenhet från gångna tider. Chingdynastin, som härskade över Kina i nära trehundra år, störtades i 1911 års revolution och det revolutionära *Tung Meng Hui* under Sun Yat-sens ledning

var för en tid segerrikt. I 1924-27 års revolutionära krig förändrades de revolutionära krafterna i förbundet mellan kommunisterna och Kuomintang i Södern från att ha varit svaga till att bli starka och vann seger i Nordexpeditionen, medan krigsherrarna i norr, som en gång var herrar på täppan, störtades. År 1927 blev folkets styrkor som leddes av kommunistiska partiet starkt reducerade till antalet till följd av Kuomintangreaktionens angrepp, men i och med att de avlägsnade opportunisterna ur sina led växte de småningom till på nytt. I de revolutionära basområdena under kommunistisk ledning har bönderna omvandlats från att ha varit de behärskade till att bli de härskande, medan godsägarna undergått en omvandling i motsatt riktning. Så är det ständigt i världen, det nya tar det gamlas plats, det gamla undanträngs av det nya, det gamla avlägsnas för att ge plats för det nya och det nya framgår ur det gamla.

Vid vissa tidpunkter under den revolutionära kampen väger svårigheterna tyngre än de gynnsamma betingelserna, och därmed utgör de den viktigaste sidan i motsättningen och de gynnsamma betingelserna utgör den sekundära sidan. Men revolutionärerna kan genom sina ansträngningar steg för steg övervinna svårigheterna och skapa ett nytt gynnsamt läge. Sålunda ger ett svårt läge plats för ett gynnsamt. Detta var vad som hände efter revolutionens misslyckande i Kina år 1927 och under kinesiska Röda armens långa marsch. I det nu pågående kinesisk-japanska kriget befinner sig Kina åter i ett svårt läge, men vi kan förändra detta och i grunden omvandla läget mellan Kina och Japan. Omvänt kan gynnsamma betingelser förvandlas till svårigheter, om revolutionärerna begår misstag. Sålunda vändes segern i revolutionen 1924-27 i nederlag. De revolutionära basområden, som växte upp i de sydliga provinserna efter 1927, hade alla lidit nederlag år 1934.

När vi sysslar med studier gäller detsamma för motsättningen i övergången från okunnighet till kunskap. I första början av vårt studium av marxismen står vår okunnighet eller knapphändiga kännedom om marxismen i motsättning till kunskap om marxismen. Men genom flitiga studier kan okunnighet omvandlas till kunskap, knapphändig kännedom till gedigen kunskap och blindhet i tillämpningen av marxismen till mästerskap i dess tillämpning.

Somliga människor tror att detta inte stämmer ifråga om vissa motsättningar. Till exempel, i motsättningen mellan produktivkrafter och produktionsförhållanden är produktivkrafterna den viktigaste sidan; i motsättningen mellan teori och praktik är praktiken den viktigaste sidan; i motsättningen mellan den ekonomiska grundvalen och överbyggnaden är den ekonomiska grundvalen den viktigaste sidan, och det förekommer ingen förändring i deras respektive positioner. Detta är den mekaniska materialistiska uppfattningen, inte den dialektiska materialistiska uppfattningen. Det är sant, att produktivkrafterna, praktiken och den ekonomiska grundvalen i allmänhet spelar den viktigaste och avgörande rollen. Den som inte erkänner detta är inte materialist. Men det måste också erkännas att, under vissa betingelser, sådana sidor som produktionsförhållandena, teorin och överbyggnaden i sin tur framträder i den viktigaste och avgörande rollen. När det är omöjligt för produktivkrafterna att utvecklas utan en förändring i produktionsförhållandena, spelar förändringen i produktionsförhållandena den viktiga och avgörande rollen. Skapandet och förkunnandet av den revolutionära teorin spelar den viktiga och avgörande rollen i sådana tider som då Lenin sade: "Utan revolutionär teori kan det inte heller finnas någon revolutionär rörelse." När en uppgift - vilken spelar ingen roll --- måste utföras, men det ännu inte finns någon riktlinje, metod, plan eller politik, är beslut om en riktlinje, metod, plan eller politik det viktigaste och avgörande. När överbyggnaden (politik, kultur osv) hindrar den ekonomiska grundvalens utveckling, blir politiska och kulturella förändringar viktiga och avgörande. Går vi emot materialismen, när vi säger detta? Nej. Skälet är att medan vi erkänner att det i den historiska utvecklingen som helhet är det materiella som bestämmer det andliga och det samhälleliga varat som bestämmer det samhälleliga medvetandet, erkänner vi också - och måste vi sannerligen erkänna - det andligas återverkan på materiella ting, det samhälleliga medvetandets återverkan på det samhälleliga varat och överbyggnadens återverkan på den ekonomiska grundvalen. Detta är inte att gå emot materialismen. Tvärtom, det är att undvika mekanisk materialism och bestämt hävda den dialektiska materialismen.

Om vi, vid studiet av motsättningens säregenhet, inte undersöker dessa två facetter - huvudmotsättningen och de sekundära motsättningarna i en process och den primära och den sekundära sidan i en motsättning - det vill säga, om vi inte undersöker egenarten hos dessa två facetter av motsättningen, kommer vi att gå ned oss i ett träsk av abstraktioner, vara ur stånd att förstå motsättningen konkret och vara oförmögna att finna den rätta metoden att lösa den. Egenarten eller säregenheten hos dessa två facetter av motsättningen ger en bild av ojämnheten hos de krafter som befinner sig i motsättning. Ingenting i denna värld utvecklas absolut jämnt. Vi måste bekämpa teorin om den jämna utvecklingen eller jämviktsteorin. Dessutom är det dessa konkreta kännetecken hos motsättningen och de förändringar som äger rum i en motsättnings viktiga och sekundära sidor under dess utveckling som visar kraften i det nya när det undantränger det gamla. Studiet av de olika ojämnhetsstillstånden i motsättningarna, av huvudmotsättningarna och de sekundära motsättningarna och av de primära och sekundära sidorna i en motsättning utgör en väsentlig metod genom vilken ett revolutionärt politiskt parti riktigt bestämmer sin strategi och taktik i såväl politiska som militära angelägenheter. Alla kommunister måste uppmärksamma detta.

V. IDENTITETEN OCH KAMPEN MELLANSIDORNA I EN MOTSÄTTNING

När vi förstår motsättningens allmängiltighet och säregenhet, måste vi övergå till att studera frågan om identiteten och kampen mellan sidorna i en motsättning.

Identitet, enhet, sammanträffande, ömsesidigt inträngande, ömsesidigt genomträngande, ömsesidigt beroende (eller inbördes beroende för existensen), inbördes samband eller ömsesidig samverkan - alla dessa olika ut-, tryck betyder samma sak och hänför sig till följande två kärnpunkters för det första, att i ett tings utvecklingsprocess en förutsättning för att den ena av de två sidorna i en motsättning ska existera, är att också den andra sidan existerar, och båda sidorna existerar tillsammans i ett enda väsen; för det andra, att under givna betingelser var och en av de varandra motsatta sidorna omvandlar sig till sin motsats. Detta är vad som menas med identitet.

Lenin sade:

Dialektik är läran om huruledes *motsatser* kan vara och brukar vara (hur de blir) identiska, ---- under vilka betingelser de är *identiska*, i det de omvandlar sig till varandra, - varför det mänskliga förståndet bör uppfatta dessa motsatser inte såsom döda, förstelnade, utan såsom levande, betingade, rörliga och sig till varandra omvandlande.[22]

Vad betyder detta stycke?

De motsatta sidorna i varje process utesluter varandra, kämpar med varandra och står i motsatsförhållande till varandra. De är utan undantag inneslutna i alla tings utvecklingsprocess och i allt mänskligt tänkande. En enkel process innesluter blott ett enda par av motsatser, medan en komplicerad process innesluter flera. Och de olika paren av motsatser står i sin tur i motsättning till varandra. Det är så alla ting i den objektiva världen och allt mänskligt tänkande bildas, och det är så de sätts i rörelse.

Om det förhåller sig så, råder det en ytterlig brist på identitet eller enhet. Hur kan man då tala om identitet eller enhet? Faktum är att ingendera sidan i en motsättning kan existera i isolering, Utan den andra sidan i motsättningen förlorar var och en av dem betingelsen för sin existens. Tänk efter! Kan någon som helst motsägande sida hos ett ting eller i en uppfattning i den mänskliga hjärnan existera självständigt? Utan liv skulle det inte finnas någon död; utan död skulle det inte finnas något liv. Utan "över" skulle det inte finnas något "under"; utan "under" skulle det inte finnas något "över". Utan olycka skulle det inte finnas någon lycka; utan lycka skulle det inte finnas någon olycka. Utan lätthet skulle det inte finnas någon svårighet; utan svårighet skulle det inte finnas någon lätthet. Utan godsägare skulle det inte finnas några arrendebönder; utan arrendebönder skulle det inte finnas några godsägare. Utan bourgeoisi skulle det inte finnas något proletariat; utan proletariat skulle det inte finnas någon bourgeoisi. Utan imperialistiskt förtryck mot nationer skulle det inte finnas några kolonier och halvkolonier; utan kolonier och halvkolonier skulle det inte finnas något imperialistiskt förtryck mot nationer. Det är likadant med alla motsatser; under givna betingelser står de, å ena sidan, i motsättning till varandra, och, å andra sidan, är de ömsesidigt förbundna med varandra, intränger i och genomtränger samt är ömsesidigt beroende av varandra, och denna egenskap kallas identitet. Under givna betingelser besitter alla varandra motsatta sidor egenskapen att vara icke-identiska och beskrivs följaktligen såsom stående i motsättning. Men de besitter också egenskapen att vara identiska och är följaktligen inbördes förbundna. Detta är vad Lenin menar då han säger att dialektiken studerar "huruledes *motsatser* kan vara ... *identiska*". Hur kan de vara identiska? Därför att var och en av dem är betingelsen för den andras existens. Detta är identitetens första innebörd.

Men räcker det att säga enbart att var och en av de varandra motsatta sidorna är betingelserna för den andras existens, att det råder identitet dem emellan och att de följaktligen kan existera tillsammans i ett enda väsen? Nej, det gör det inte. Saken är inte slut med deras beroende av varandra för sin existens; vad som är viktigare är att de omvandlar sig till varandra. Detta vill säga, under givna betingelser omvandlar sig var och en av de varandra motsatta sidorna inom ett ting till sin motsats, dvs var och en intar det läge som dess motsats innehaft. Detta är den andra innebörden i motsatsernas identitet.

Varför föreligger identitet även här? Med revolutionen som medel omvandlar sig, som ni vet, proletariatet, en gång den behärskade klassen, till härskande klass, medan bourgeoisin, den förutvarande härskande klassen, omvandlas till den behärskade och ändrar sin ställning till den som ursprungligen intogs av dess motsats. Detta har redan ägt rum i Sovjetunionen, och det kommer att ske i hela världen. Hur skulle en sådan förändring kunna äga rum, om det inte under givna betingelser funnes inbördes samband och identitet motsatserna emellan?

Kuomintang, som under ett visst skede i det moderna Kinas historia spelade en viss positiv roll, blev efter 1927 ett kontrarevolutionärt parti på grund av sin inneboende klassnatur och till följd av imperialistiska lockelser (dessa utgjorde betingelserna). Men det har tvingats att gå med på att göra motstånd mot Japan till följd av att motsättningen mellan Kina och Japan skärpts och på grund av kommunistiska partiets enhetsfrontspolitik (dessa utgjorde betingelserna). Ting i motsättning omvandlas till varandra, och häri ligger en otvetydig identitet.

Vår agrarrevolution har varit en process i vilken godsägarklassen, som äger jorden, förvandlas till en klass som förlorat sin jord, medan bönderna, som en gång förlorade sin jord, förvandlas till små jordägare, och en sådan process kommer ännu en gång att inträffa. Att ha och inte ha, att förvärva och förlora är under givna betingelser inbördes förbundna; det består identitet mellan de båda sidorna. Under socialismen omvandlas böndernas privata ägande till gemensamt ägande av det socialistiska jordbruket. Detta har redan skett i Sovjetunionen såsom det kommer att ske allestädes. Det finns en bro som leder från privat egendom till allmän egendom; i filosofin kallas den identitet eller omvandling i varandra eller ömsesidigt inträngande.

Att befästa proletariats diktatur eller folkets diktatur är i verkligheten att förbereda betingelserna för att avskaffa denna diktatur och rycka framåt till det högre skede i vilket alla statssystem är avskaffade. Att upprätta och bygga upp kommunistiska partiet är i verkligheten att förbereda betingelserna för kommunistiska partiets och alla politiska partiets avskaffande. Att bygga upp en revolutionär armé under kommunistiska partiets ledning och föra revolutionärt krig är i själva verket att förbereda betingelserna för att för alltid göra slut på krig. Dessa motsatser kompletterar samtidigt varandra.

Krig och fred omvandlas som alla vet i varandra. Krig omvandlas till fred; till exempel, första världskriget omvandlades till efterkrigsfreden, och inbördeskriget i Kina har nu upphört och givit plats för inre fred. Fred omvandlas till krig; till exempel, samarbetet mellan kommunisterna och Kuomintang omvandlades år 1927 till krig, och den världsfred som vi har i dagens läge kan bli omvandlad till ett andra världskrig. Varför förhåller det sig så? Därför att i klassamhället sådana varandra motsatta ting som krig och fred under givna betingelser äger identitet.

Alla varandra motsatta ting är inbördes förbundna; de icke blott existerar tillsammans i ett enda väsen under givna betingelser, utan omvandlar sig också under andra givna betingelser i varandra. Detta är den fullständiga innebörden i motsatsernas identitet. Detta är vad Lenin menade när han diskuterade hur de "brukar vara (hur de blir) *identiska* - under vilka betingelser de är identiska, i det de omvandlar sig i varandra".

Varför sägs det att "det mänskliga förståndet bör uppfatta dessa motsatser inte såsom döda, förstelnade, utan som levande, betingade, rörliga och sig till varandra omvandlande"? Därför att just sådana är tingen i den objektiva verkligheten. Faktum är att motsatsernas enhet eller identitet i objektiva ting inte är död eller förstelnad utan levande, betingad, rörlig, tillfällig och relativ; under givna betingelser omvandlar sig varje sida i en motsättning till sin motsats. Återspeglad i människans tänkande blir detta marxismens världsåskådning, den materialistiska dialektiken. Det är endast de reaktionära härskande klasserna i det förflutna och i nuet samt metafysikerna i deras tjänst som betraktar motsatserna inte såsom levande, betingade, rörliga motsatser, vilka omvandlar sig själva i varandra, utan såsom döda och förstelnade, och de propagerar denna vanföreställning allestädes för att vilseföra folkets massor och söker på detta sätt att föreviga sitt välde. Kommunisternas uppgift är att avslöja reaktionärernas och metafysikernas vanföreställningar, att propagera den dialektik som innebor i tingen och därmed påskynda omvandlingen av ting och uppnå revolutionens mål.

Då vi talar om motsatsernas identitet under givna betingelser syftar vi på verkliga och konkreta motsatser och motsatsernas verkliga och konkreta omvandling i varandra. Det finns otaliga omvandlingar i mytologin, till exempel, Kua Fus kapploppning med solen i *Shan Hai Ching*,^[23] Yis nedskjutning av nio solar i *Huai Nan Tzu*,^[24] Apkungens sjuttio två förvandlingar i *Hsi Yu Chi*,^[25] de otaliga episoderna om andar och rävar, som förvandlades till mänskliga varelser, i *Liao Chais underliga berättelser*,^[26] osv. Men dessa legender om motsatsernas omvandling är inte konkreta förändringar, som återspeglar konkreta motsättningar. De är naiva, inbillade, subjektivt uttänkta omvandlingar som frambesvurits i människors hjärnor av otaliga verkliga och komplicerade omvandlingar av motsatser till varandra. Marx sade: "Varje mytologi övervinner och behärskar och formar naturkrafterna i inbillningen och med tillhjälp av inbillningen; den försvinner alltså i och med att man verkligen behärskar naturkrafterna."^[27] Myriaderna av förändringar i mytologin (och också i barnkammarsagorna) glädjer folk därför att de ger en fantasibild av hur människan underkuvar naturkrafterna, och de bästa myterna besitter som Marx sade "evig tjusning". Men myterna är inte byggda på konkreta motsättningar, som existerar under givna betingelser, och är därför inte vetenskapliga återspeglingsbilder av verkligheten. Det vill säga, att i myter och barnkammarsagor har de sidor som bildar en motsättning endast en inbillad identitet, inte en konkret identitet. Den marxistiska dialektiken är den vetenskapliga återspeglingsbilden av identiteten i de verkliga omvandlingarna.

Varför kan ett ägg men inte en sten omvandlas till en kyckling? Varför finns det identitet mellan krig och fred men inte

mellan krig och en sten? Varför kan mänskliga varelser ge upphov endast till mänskliga varelser och inte till något annat? Den enda orsaken är att motsatsernas identitet existerar endast under nödvändiga givna betingelser. Utan dessa nödvändiga givna betingelser kan det inte finnas någon som helst identitet.

Hur kommer det sig att den borgerligt-demokratiska februarirevolutionen i Ryssland år 1917 var direkt förbunden med den proletära socialistiska Oktoberrevolutionen, medan den borgerliga revolutionen i Frankrike inte var direkt förbunden med en socialistisk revolution och att Pariskommunen av år 1871[28] slutade i nederlag? Hur kommer det sig å andra sidan att Mongoliets och Centralasiens nomadsystem har blivit direkt förbundet med socialismen? Vad är det som gör att den kinesiska revolutionen kan undvika en kapitalistisk framtid och direkt förbindas med socialismen utan att följa de västliga ländernas gamla historiska väg, utan att gå igenom en period av bourgeoisins diktatur? Den enda orsaken är tidens konkreta betingelser. När vissa nödvändiga betingelser är förhanden, uppstår vissa motsättningar i tingens utvecklingsprocesser, och dessutom är de i dessa inneslutna motsatserna inbördes beroende och omvandlas i varandra. I annat fall skulle intet av detta vara möjligt.

Så förhåller det sig med identitetens problem. Vad är då kamp? Och vilket är förhållandet mellan identitet och kamp?

Lenin sade:

Motsatsernas enhet (sammanfallande, identitet, likaverkan) är betingad, temporär, förgänglig, relativ. Kampen mellan de varandra uteslutande motsatserna är absolut, så som utvecklingen, rörelsen är absolut.[29]

Vad innebär dessa satsar?

Alla processer har en början och ett slut, alla processer omvandlar sig i sina motsatser. Alla processers varaktighet är relativ, men föränderligheten, som kommer till uttryck i den ena processens omvandling i den andra, är absolut.

Det finns två tillstånd av rörelse i alla ting, den relativa vilans och den iögonfallande förändringens. Båda förorsakas av kampen mellan de två motsatta elementen som ett ting innesluter. När tinget befinner sig i det förstnämnda rörelsetillståndet undergår det endast kvantitativa men inte kvalitativa förändringar och följaktligen syns det, av det yttre utseendet att döma, befinna sig i vila. När tinget befinner sig i det andra rörelsetillståndet, har de kvantitativa förändringarna under det första tillståndet redan nått en kulminationspunkt och ger upphov till tingets upplösning såsom väsen, och därpå följer en kvalitativ förändring, följaktligen bjuder det en anblick av en iögonfallande förändring. Det slag av enhet, solidaritet, förening, harmoni, balans, stockning, dödläge, vila, beständighet, jämvikt, soliditet, dragningskraft osv som vi ser i dagliga livet är allesammans uppenbarelse, av ting som befinner sig i ett tillstånd av kvantitativ förändring. Å andra sidan är enhetens upplösning, dvs förintelsen av denna solidaritet, förening, harmoni, balans, stockning, dödläge, vilt., beständighet, jämvikt, soliditet och dragningskraft och varje tings omvandling i sin motsats, i samtliga fall uppenbarelsen av ting som befinner sig i ett tillstånd av kvalitativ förändring, av en process' omvandling till en annan. Tingen omvandlar sig beständigt från det första till det andra rörelsetillståndet; motsatsernas kamp pågår under bägge tillstånden, men motsättningen löses genom det andra tillståndet. Det är därför vi säger att motsatsernas enhet är betingad, temporär och relativ, medan kampen mellan varandra ömsesidigt uteslutande motsatser är absolut.

Då vi ovan sade att två motsatta ting kan existera tillsammans i ett enda väsen och kan omvandla sig i varandra, därför att det finns identitet dem emellan, framhöll vi att detta är villkorligt, det vill säga, att under givna betingelser kan två varandra motsatta ting förenas och kan omvandla sig till varandra, men därest dessa betingelser saknas kan de inte bilda en motsättning, kan inte existera tillsammans i samma väsen och kan inte omvandla sig i varandra. Det är därför att motsatsernas identitet råder endast under givna betingelser som vi har sagt att identiteten är betingad och relativ. Vi kan tillägga att kampen mellan motsatserna genomsyrar en process från början till slut och gör att en process omvandlar sig i en annan, att den finns allestädes, och att kampen därför är obetingad och absolut.

Betingad, relativ identitet i förening med obetingad, absolut kamp bildar motsatsernas rörelse i alla ting.

Vi kineser säger ofta: "Ting, som är varandra motsatta, kompletterar också varandra." [30] Det vill säga, ting som är varandra motsatta har identitet. Detta ordstäv är dialektiskt och strider mot metafysiken. "Varandra motsatta" syftar på att två varandra motsatta sidor ömsesidigt utesluter eller bekämpar varandra. "Kompletterar varandra" betyder att de två varandra motsatta sidorna under givna betingelser förenas och uppnår identitet. Likväl innebor kamp i identiteten, och utan kamp kan det inte finnas någon identitet.

I identiteten finns kamp, i säregenheten finns allmängiltighet och i individualiteten finns det allmänna. För att citera Lenin, ". . . ingår det absoluta också i det relativa".[31]

VI. ANTAGONISMENS ROLL I MOTSÄTTNINGEN

Frågan om motsatsernas kamp innefattar frågan om vad antagonism är. Vårt svar är, att antagonismen är en form, men inte den enda formen av motsatsernas kamp.

I mänsklighetens historia förekommer antagonism mellan klasserna såsom en särskild yttring av motsatsernas kamp. Betrakta motsättningen mellan de exploaterade och de exploaterande klasserna. Sådana varandra motsatta klasser existerar tillsammans under lång tid i ett och samma samhälle, det må vara slavsamhälle, feodalsamhälle eller kapitalistiskt samhälle, och de kämpar mot varandra, men inte förrän motsättningen mellan de två klasserna utvecklats till ett visst stadium tar den form av öppen antagonism och utvecklas till revolution. Detsamma gäller för fredens omvandling till krig i klasssamhället.

Innan en bomb exploderar är den ett enda väsen, i vilket motsatser existerar under givna betingelser. Explosionen äger rum först då en ny betingelse, tändningen, inträffar. En liknande situation uppstår i alla de naturliga företeelser, som slutligen antar formen av öppen konflikt för att lösa gamla motsättningar och producera nya ting.

Det är synnerligen viktigt att begripa detta faktum. Det sätter oss i stånd att förstå att revolutioner och revolutionära krig är oundvikliga i klasssamhället och att det utan dem är omöjligt att utföra något språng i den samhällsliga utvecklingen och att störta de reaktionära härskande klasserna och därför omöjligt för folket att vinna politisk makt. Kommunisterna måste avslöja reaktionärernas bedrägliga propaganda, exempelvis påståendet att social revolution är onödig och omöjlig. De måste orubbligt hålla fast vid den marxist-leninistiska teorin om den sociala revolutionen och hjälpa folket till insikt om att den sociala revolutionen inte bara är helt nödvändig utan också är helt genomförbar samt att mänsklighetens hela historia och Sovjetunionens seger har bekräftat denna vetenskapliga sanning.

Vi måste emellertid konkret studera betingelserna för motsatsernas kamp i varje särskilt fall och inte godtyckligt tillämpa den ovan diskuterade formeln på allt. Motsättning och kamp är allmängiltiga och absoluta, men metoderna att lösa motsättningar, det vill säga kampformerna skiljer sig i enlighet med olikheterna i motsättningens natur. Vissa motsättningar kännetecknas av öppen antagonism, andra inte. I överensstämmelse med tingens konkreta utveckling, utvecklas vissa motsättningar, som ursprungligen icke var antagonistiska, till antagonistiska sådana, medan andra, som ursprungligen var antagonistiska, utvecklas till icke antagonistiska motsättningar.

Som redan nämnts är, så länge klasser existerar, motsättningar mellan riktiga och oriktiga idéer inom kommunistiska partiet återspeglings inom partiet av klassmotsättningarna. I början och vad vissa frågor angår kanske dylika motsättningar inte framträder såsom antagonistiska. Men med klasskampens utveckling kan de växa och bli antagonistiska. Sovjetunionens kommunistiska partis historia visar oss att motsättningarna, mellan Lenins och Stalins riktiga tänkande och Trotskys,[32] Bucharins och andras felaktiga tänkande, till en början inte kom till uttryck i antagonistisk form men att de senare utvecklades till antagonism. Det finns liknande fall i Kinas kommunistiska partis historia. Till en början framträdde motsättningarna, mellan det riktiga tänkandet hos många av våra partikamrater och Chen Tu-hsius, Chang Kuo-taos[33] och andras felaktiga tänkande, inte i antagonistisk form, men senare utvecklade de sig till antagonism. För närvarande kommer motsättningen mellan riktigt och oriktigt tänkande i vårt parti inte till uttryck i antagonistisk form, och om kamrater som begått misstag kan rätta dessa, kommer den inte att utvecklas till antagonism. Därför måste partiet, å ena sidan, föra en allvarlig kamp mot felaktigt tänkande och å andra sidan ge de kamrater som begått misstag väl tillmätta möjligheter att vakna upp. Om så sker, är en alltför tillspetsad kamp uppenbarligen inte lämplig. Men om de människor som begått misstag, håller fast vid dessa och förvärrar dem, är det möjligt att denna motsättning kan utvecklas till antagonism.

I ekonomiskt avseende är motsättningen mellan stad och landsbygd ytterligt antagonistisk både i det kapitalistiska samhället, där under bourgeoisins välde städerna hänsynslöst utplundrar landsbygden, och i Kuomintangområdena i Kina, där under den utländska imperialismens och den kinesiska stora compradorbourgeoisins välde städerna ytterligt rovlystet utplundrar landsbygden. Men i ett socialistiskt land och i våra revolutionära basområden har denna antagonistiska motsättning förändrats till en icke-antagonistisk motsättning, och när det kommunistiska samhället uppnåtts, kommer den att avskaffas.

Lenin sade: "Antagonism och motsättning är inte alls ett och detsamma. Under socialismen kommer den förstnämnda att försvinna, men den andra att bestå." [34] Det vill säga, antagonismen är en form, men inte den enda formen, för motsatsernas kamp. Formeln om antagonismen kan inte godtyckligt tillämpas överallt.

VII. SAMMANFATTNING

Vi kan nu sammanfatta i några få ord. Lagen om motsättningar i tingen, det vill säga lagen om motsatsernas enhet, är den grundläggande lagen i såväl naturen som samhället och därför också den grundläggande lagen i tänkandet. Den står i motsättning till den metafysiska världsåskådningen. Den representerar en stor revolution i den mänskliga kunskapens historia. Enligt den dialektiska materialismen är motsättningar förhanden i alla de objektivt existerande tingens och det subjektiva tänkandets processer och genomsyrar alla dessa processer från början till slut. Detta är motsättningens allmängiltighet och absoluta karaktär. Varje motsättning och var och en av dess sidor har sina kännetecken. Detta är motsättningens säregenhet och relativitet. Under givna betingelser har motsatser identitet och kan följaktligen samexistera i ett enda väsen samt kan omvandla sig i varandra. Detta är återigen motsättningens säregenhet och relativitet. Men motsättningarnas kamp är ändlös, den pågår såväl då motsatserna existerar tillsammans som då de omvandlar sig i varandra, och den blir särskilt iögonfallande då de omvandlar sig i varandra. Detta är återigen motsättningens allmängiltighet och absoluta karaktär. Under studiet av motsättningens säregenhet och relativitet, måste vi uppmärksamma skillnaden mellan huvudmotsättning och sekundär motsättning och skillnaden mellan motsättningens primära sida och sekundära sida. Då vi studerar motsättningens allmängiltighet och motsatsernas kamp inom motsättningen måste vi uppmärksamma skillnaden mellan kampens olika former. I annat fall kommer vi att begå misstag. Om vi genom studier når fram till en verklig förståelse av de väsentligheter som ovan klargjorts, ska vi förmå att göra slut på de dogmatiska idéerna, som står i motsättning till marxismen-leninismens grundprinciper och är skadliga för vår revolutionära sak, och de av våra kamrater som har praktisk erfarenhet kommer att bli i stånd att ordna sina erfarenheter till principer och undvika att upprepa empiristiska misstag. Dessa är några få enkla slutsatser ur våra studier av lagen om motsättningar.

NOTER

[*]"Sigma" - en grekisk bokstav, som i matematiken användes som beteckning för summan.

[1] Ur Lenins anteckningar om "den eleatiska skolan" i Hegels *Föreläsningar om filosofins historia*, band I. Se V. I. Lenin "Översikt av Hegels *Föreläsningar om filosofins historia*", (1915), *Samlade verk*, ryska uppl., Moskva, 1958, band XXXVII, s. 249.

[2] I essän "Till frågan om dialektiken" skrev Lenin: "Tudelingen av det enhetliga och kunskapen om dess varandra motsägande beståndsdelar (se citat ur Philon om Heraklit i början av 3:e delen "Om kunskap" av Lasalles bok om Heraklit) är dialektikens väsen (en av 'väsentligheterna', ett av de huvudsakliga, om inte det huvudsakliga kännetecknet eller grunddraget)." (*Samlade skrifter i urval*, band 18-19 I, s. 102.) I "Kritik av Hegels *Logikens vetenskap*" sade han: "Dialektiken kan i korthet definieras som läran om motsatsernas enhet. Därmed anges dialektikens kärna, men det kräver förklaringar och utveckling". A. a., s. 215.

[3] Deborin (1881-1963), en sovjetisk filosof och ledamot av Sovjetunionens vetenskapsakademi. År 1930 började filosofiska kretsar i Sovjetunionen kritisera Deborins skola och påpekade att de fel den begick, då den skilde teorin från praktiken och filosofin från politiken, var av idealistisk natur.

[4] V. I. Lenin: "Till frågan om dialektiken", *Samlade skrifter i urval*, band 18-19 I, s. 103.

[5] Ett uttalande av Tung Chung-shu (179-104 f v t), en välbekant företrädare för konfuceanismen under Handynastin.

[6] Friedrich Engels: "Dialektik, kvantitet och kvalitet", *Anti-Dühring*, Arbetarkulturs förlag, Sthlm, 1944, s. 165.

[7] V. I. Lenin: "Till frågan om dialektiken", a. a., s. 103.

[8] Friedrich Engels, a. a., s. 166.

[9] V. I. Lenin: "Till frågan om dialektiken", a. a., s. 102.

[10] Bucharin (1888-1938) ledde en antileninistisk fraktion i den ryska revolutionära rörelsen. Senare anslöt han sig till en grupp av förrädare, uteslöts ur partiet 1937 och dömdes till döden av Sovjetunionens Högsta domstol 1938. Kamrat Mao Tsetung kritiserar här den felaktiga linje, att överskylla klassmotsättningen mellan de rika bönderna, de fattiga bönderna och mellanbönderna samt att ersätta klasskamp med klassamarbete, vilken Bucharin länge hade företrätt. Under åren 1928-29, då Sovjetunionen förberedde en allomfattande kollektivisering av jordbruket, framförde Bucharin mera öppet än någonsin denna felaktiga linje i syfte att skylla över klassmotsättningen mellan de rika bönderna och de fattiga bönderna och mellanbönderna och att opponera mot beslutsam kamp mot de rika bönderna. Han företrädde också vanföreställningen att arbetarklassen kunde bilda ett förbund med de rika bönderna som kunde "växa in i socialismen fredligt".

[11] V. I. Lenin: "Till frågan om dialektiken", a. a., s. 104.

[12] Se V. I. Lenin: "Kommunism" (12 juni 1920), vari Lenin kritiserar den ungerske kommunistledaren Bela Kun och säger, att "han uppger det väsentligaste i marxismen, marxismens levande själ, den konkreta analysen av konkreta ting". *Samlade verk*, ryska uppl., Moskva, 1950, band XXXI, s. 143.

[13] Wei Cheng (580-643) var en statsman och historiker under Tangdynastin.

[14] *Shui Hu Chuan (Träskens hjältar)*, en berömd kinesisk 1300talsroman skildrar ett bondekrig under norra Sungdynastins sista tid. Byn Chu låg i närheten av Liangshanpo, där Sung Chiang, ledare för bonderevolten och romanens hjälte, upprättade sin bas. Chu Chao-feng, byns överhuvud, var en despotisk godsägare.

[15] V. I. Lenin: "Än en gång om fackföreningarna, det nuvarande läget och Trotskys och Bucharins misstag", *Valda verk*, eng. uppl., International Publishers, New York, 1945, band IX, s. 66.

[16] Revolutionen 1924-27, också bekant som Första revolutionära inbördeskriget, var en antiimperialistisk och antifeodal revolutionär kamp, vars huvudinnehåll var Nordexpeditionen, som genomfördes på grundval av samarbete mellan Kinas kommunistiska parti och Kuomintang. Sedan den revolutionära armén, som skapades av de två partierna tillsammans, befäst sina revolutionära basområden i provinsen Kwangtung, inledde den i juli 1926 sin expedition mot de av imperialisterna underhållna krigsherrarna i norr och vann varmt stöd av arbetarnas och böndernas breda massor. Den ockuperade under andra halvåret 1926 och första halvåret 1927 flertalet av provinserna längs Yangtsefloden och Gula floden. Medan revolutionen framgångsrikt banade sig väg, iscensatte den reaktionära klikken inom Kuomintang, ledd av Chiang Kai-shek och Wang Ching-wei (vilka både representerade comprador- och godsägarklassernas intressen) med imperialismens stöd två kontrarevolutionära statskupper, den första i april 1927 och den andra i juli. De högeridéer som man då kunde möta i Kinas kommunistiska parti och som företrädde av Chen Tu-hsiu utvecklades till en kapitulationslinje med påföljd att partiet inte var i det läget att det kunde organisera verksamt motstånd mot Kuomintangreaktionärernas överraskningsangrepp, och revolutionen led nederlag.

[17] De "fyra nordöstliga provinserna" var då Liaoning, Kinin, Heilungkiang och Jehol, vilka motsvarar de nuvarande provinserna Liaoning, Kirin och Heilungkiang, nordöstra delen av provinsen Hopei, norr om Stora muren samt östra delen av Inre Mongoliet. Efter Artondeseptemberintermezzot, som ägde rum 1931, ockuperade de japanska inkräktarna Liaoning, Kirin och Heilungkiang samt erövrade senare, år 1933, Jehol.

[18] Under inflytande av Röda armen och den antijapanska rörelsen bland folket accepterade Kuomintangs Nordöstarmé, som leddes av Chang Hsueh-liang, och Kuomintangs Sjuttonde routearmé, ledd av Yang Hu-cheng, den antijapanska nationella enhetsfrontspolitik som Kinas kommunistiska parti föreslog och krävde att Chiang Kai-shek skulle ena sig med kommunistiska partiet till försvar mot Japan. Chiang Kai-shek inte blott vägrade utan visade sig ännu mera förstockad och påskyndade sina militära förberedelser för "kommunisternas undertryckande" samt slog ned den antijapanska rörelsen bland de studerande i Sian. Chang Hsueh-liang och Yang Hu-cheng iscensatte då den 12 december 1936 Sianintermezzot och fängslade Chiang Kai-shek. Kinas kommunistiska parti uttalade sitt fasta stöd för deras patriotiska handling och framhöll samtidigt att intermezzot borde lösas på basis av enhet och försvar mot Japan. Den 25 december var Chiang Kai-shek tvungen att acceptera villkoren om enhet med kommunistiska partiet mot Japan. Han släpptes då fri och återvände till Nanking.

[19] Chen Tu-hsiu var vid tiden för Fjärdemajrörelsen radikal demokrat. Under intryck av den socialistiska Oktoberrevolutionen blev han en av grundarna av Kinas kommunistiska parti. I sex år därefter intog han den ledande ställningen i Centralkommittén. Hans tänkande hade länge varit starkt högerbetonat. Under senare hälften av 1924--27 års revolution utvecklades det till en kapitulationslinje. De av Chen Tu-hsiu företrädde kapitulanterna "gav frivilligt upp partiets ledarskap över bondemassorna, städernas småbourgeoisi och mellanbourgeoisi och i synnerhet gav de upp partiets ledarskap över de väpnade styrkorna och förorsakade på så sätt revolutionens nederlag". ("Det nuvarande läget och våra uppgifter", *Valda verk av Mao Tsetung*, band IV, s. 182.) Efter nederlaget 1927 förlorade Chen Tu-hsiu och en handfull andra kapitulanter hoppet om revolutionens framtid och blev likvidatorer. De intog en reaktionär trotskistisk ståndpunkt och bildade en liten partifientlig grupp tillsammans med trotskisterna. Följaktligen blev Chen Tu-hsiu i november 1929 utesluten ur partiet. Han dog år 1942.

[20] Från slutet av 1700-talet exporterade Storbritannien under många decennier en ökande mängd opium till Kina. Detta geschäft medförde inte blott att det kinesiska folket påtvingades narkotikamissbruk utan också att Kina utplundrades på sitt silver. Det väckte en bitter opposition i Kina. Under förevändning att skydda sin handel inledde England 1840 väpnad aggression mot Kina. De kinesiska trupper som leddes av Lin Tse-hsu gjorde motstånd, och folket i Canton organiserade spontant "Krossa-britterna-kårer", som gav de brittiska aggressionsstyrkorna hårda slag. År 1841 undertecknade emellertid den korrupta Chingregimen Nankingavtalet med de brittiska angriparna. Detta avtal stipulerade att Kina skulle betala skadestånd och avträda Hongkong till Storbritannien. Det stadgade vidare att Shanghai, Foochow, Amoy, Ningpo och Canton skulle öppnas för brittisk handel och att tulltaxorna för brittiska varor som infördes till Kina skulle bestämmas av Kina och England gemensamt.

[21] Det kinesisk-japanska kriget 1894 igångsattes av den japanska imperialismen i syfte att invadera Korea och Kina. Många kinesiska soldater och några patriotiska generaler förde en heroisk försvarskamp. Men Kina led nederlag till följd av Chingregimens korruption och oförmåga att förbereda försvaret. År 1895 slöt Chingregimen det nesliga Shimonosekiavtalet med Japan.

[22] Ur Lenins anteckningar om "Läran om varat I. Kvalitet" i Hegels *Logikens vetenskap*, bok I, avsnitt 1. V. I. Lenin: "översikt av Hegels *Logikens vetenskap*", *Samlade verk*, ryska uppl., Moskva, 1958, band XXXVIII, s. 97-98.

[23] *Shan Hal Ching (Bergens och havens bok)* skrevs under de Stridande staternas epok (403-221 f v t). En av dessa fabler berättar om huru övermänniskan Kua Fu förföljde och sprang i kapp solen. Men han dog av törst, varefter hans stav förvandlades till skogen Teng.

[24] Yi är en av det forntida Kinas legendariska hjältar, beryktad som bågskytt. Enligt en legend i *Huai Nan Tzu*, som sammanställdes under 100-talet f v t, visade sig under kejsare Yaos tid tio solar på himmelen. För att sätta stopp för de skador som dessa brännheta solar tillfogade växtligheten, gav kejsare Yao order till Yi att skjuta ned dem. I en annan legend, som nedtecknats av Wang Yi (100-talet v t) säges skytten ha skjutit ned nio av de tio solarna.

[25] *Hsi Yu Chi (Pilgrimsfärden till västern)* är en 1500-talsroman, vars hjälte är apkungen Sun Wu-kung. Han besatt den underbara förmågan att kunna förvandla sig till sjuttiofyra olika gestalter, t ex till en fågel, ett träd, en sten osv. En svensk översättning av denna roman utkom år 1949 under titeln *Kung Markatta*.

[26] *Liao Chais underliga berättelser*, som skrevs av Pu Sung-ling på 1600-talet är en välkänd samling innehållande 431 berättelser, de flesta om gastar och rävandar.

[27] Karl Marx: "Inledning till Kritiken av den politiska ekonomin", *Till kritiken av den politiska ekonomin*, Arbetarkulturs förlag, Sthlm, 1943, s. 270.

[28] Pariskommunen var den första proletära statsmakten i världshistorien. Den 18 mars 1871 började det franska proletariatet ett uppror i Paris och tog makten. Under proletariatets ledning grundades Pariskommunen den 28 mars genom val. Det var proletariatets första revolutionära försök att krossa den borgerliga statsapparaten och en makalös bragd att ersätta bourgeoisins störtade statsmakt med proletariatets statsmakt. Eftersom det franska proletariatet vid denna tid ännu inte hade nått full mognad underlät det att förena sig med sin bundsförvant, bondemassorna, var alltför mildt mot kontrarevolutionen och inledde inte beslutsamma militära anfall i god tid. Därför kunde kontrarevolutionen ostörd samla sina skingrade styrkor, återta makten och anställa en grym massaker på de människor som deltagit i upproret. Pariskommunen föll den 28 maj.

[29] V. I. Lenin: "Till frågan om dialektiken", *Samlade skrifter i urval*, band 18-19 I, s. 103.

[30] Uttrycket "ting som är varandra motsatta, kompletterar också varandra", förekom först i *Den tidigare Handynastins historia* av Pan Ku, en berömd historiker under vår tids första sekel. Det har länge varit ett populärt ordstäv.

[31] V. I. Lenin: "Till frågan om dialektiken", a. a., s. 103-104.

[32] Trotsky (1879-1940) ledde en antileninistisk fraktion i den ryska revolutionära rörelsen och urartade senare och anslöt sig till ett band kontrarevolutionärer. SUKP(b):s Centralkommitté uteslöt honom ur partiet år 1927. Han landsförvisades 1929 och berövades sitt medborgarskap 1932.

[33] Chang Kuo-tao var en renegat från den kinesiska revolutionen. Han anslöt sig i ungdomen till Kinas kommunistiska parti i avsikt att göra karriär genom revolutionen. I partiet begick han många misstag och gjorde sig slutligen skyldig till allvarliga brott. Till de mest beryktade hör att han 1933 motsatte sig Röda arméns marsch mot norr, förespråkade att Röda armén skulle företa en defaitistisk och likvidatorisk reträtt till de nationella minoriteternas områden på gränsen mellan provinserna Szechuan och Sikang (provinsen Sikang avskaffades 1955, en del av dess territorium tillhör nu provinsen Szechuan och den andra ingår i autonoma området Tibet). Han sysslade med öppet förrädisk verksamhet mot partiet och Centralkommittén, upprättade sin egen falska centralkommitté, bröt

enheten inom partiet och Röda armén samt förorsakade Fjärde frontarmén svåra förluster. Tack vare kamrat Mao Tsetungs och Centralkommitténs tålmodiga fostran återkom Fjärde frontarmén och dess talrika kadrer snart in under Centralkommitténs riktiga ledning och spelade en ärofull roll i de fortsatta striderna. Chang Kuo-tao däremot visade sig oförbätterlig. På våren 1938 flydde han ensam från gränsområdet Shensi-KansuNingsia och anslöt sig till Kuomintang's hemliga polis.

[34] V. I. Lenin: "Anmärkningar till N. I. Bucharins *Övergångsperiodens ekonomi*" (maj 1920), *Valda verk*, ryska uppl., Moskva-Leningrad, 1931, band XI, s. 357.